КОММУНИЗМ ҚУРУВЧИЛАРИНИНГ ҚУДРАТЛИ ОДИМИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 88 (2121). | 4 май, жума, 1962 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ФИДЕЛЬ КАСТРОНИНГ ТАБРИКНОМАСИ

МОСКВА, 1 Май. (ТАСС). Куба Республикасининг бош министри ва Куба Бирлашган революцион ташкилотлари миллий раҳбарлигининг биринчи секретари Фидель Кастро Биринчи май муносабати билан Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Москва радиоси ва телевидениеси орқали табрикнома юборди. Табрикномада бундай дейилади:

— Мана шу Биринчи май байрами кунида Совет Иттифоқининг барча меҳнаткашларига Куба халқи номидан салом йўллаймиз ҳамда инсоният учун озодлик сари биринчи бўлиб йўл очиб берган, биринчи бўлиб социализм қуриб олган ва коммунистик жамиятни барпо этиш йўлига биринчи бўлиб кирган мамлакат меҳнаткашларидан завқланаётганлигимизни изҳор этамиз.

Биз айни маҳалда Совет Иттифоқи меҳнаткашларига қалбимиздаги бирдамлик, завқланиш ва миннатдорчилик туйғуларини изҳор этишни истаймиз; шу туйғумизни изҳор қилишимизга яна бир бошқа сабаб бор — империалистик агрессия қаршисида республикамизга мадад бериш учун совет халқи нақадар кўп яхшилик қилганлигини, халқимиз совет меҳнаткашларидан қандай ёрдам олганлигини биз биламиз.

Худди ана шу нарсани билганлигимиз, Совет Иттифоқининг меҳнаткаш халқидан ғоят миннатдор бўлганлигимиз туфайли, айни мана шу Биринчи май куни биз унга бирдамлик билан тўлиб тошган энг оташин ва энг қардошлик қутловимизни йўллаймиз.

МОСКВА ҚИЗИЛ МАЙДОНИДАГИ БИРИНЧИ МАЙ ПАРАДИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР НАМОЙИШИ ҚАТНАШЧИЛАРИ ШАРАФИГА ҚАБУЛ МАРОСИМИ

КПСС Марказий Комитети ва СССР ҳукумати 1 Май куни Қизил майдонда парад ва Москва меҳнаткашлари вакилларининг намойиши тамом бўлгандан кейин, парад ва намойиш қатнашчилари шарафига қабул маросими ўтказдилар.

Қабул маросимида Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, Ф. Р. Козлов, А. Н. Косигин, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Н. С. Хрушчев, Н. М. Шверник, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, Л. Ф. Ильичев, Б. Н. Пономарев ва А. Н. Шелепин ўртоқлар, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари, СССР Олий Советининг депутатлари, СССР министрлари, марказий муассаса ва бошқармаларнинг раҳбарлари, Совет Иттифоқи маршаллари, адмираллар ва генераллар, Москва ва Москва областидаги партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг раҳбарлари, пойтахтдаги саноат корхоналари ва қурилишларнинг илғор ишчилари ҳозир бўлдилар. Қабул маросимида 1 Май байрамида қатнашиш учун Москвага келган қардош коммунистик ва ишчи партиялар делегацияларининг раҳбарлари ҳам бор эдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. С. Хрушчев қабул маросими қатнашчиларини 1 Май куни, меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлик куни билан табриклади ҳамда коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг бирлиги учун, коммунизм улуғ ишининг ғалабаси учун, қудратли социалистик лагернинг бирлиги учун, Совет Иттифоқи халқлари билан Хитой Халқ Республикасининг халқлари ўртасидаги, барча социалистик мамлакатларнинг халқлари ўртасидаги дўстлик учун қадаҳлар кўтарди. Қабул маросими ғоят самимий ва хушкўнгиллилик вазиятида ўтди. Совет Иттифоқи халқлари учун, совет ишчилар синфи ва қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари учун, касаба союзлар ва Ленин комсомоли учун, коммунизм қурувчиларининг буюк ғалабалари ва тинч меҳнатини қўриқлаб турган шонли Қуролли Кучлар учун, совет фанимиз учун, хотин-қизлар учун, Совет Иттифоқининг КПСС XXII съезди тарихий қарорларини ва съезд қабул қилган партия Программасини бажаришдаги янги ғалабалари учун, коммунизм тантанаси учун қадаҳлар кўтарилди.

Қабул маросимининг қатнашчилари қадаҳларни ғоят баланд руҳ билан кутиб олдилар. Залда Совет Иттифоқининг шонли Коммунистик партияси, унинг ўртоқ Н. С. Хрушчев бошлиқ ленинчи Марказий Комитети шарафига, Совет ҳукумати шарафига айтилган хитоблар янграйди.

Қабул маросимида сўзланган нутқларда айтилдики, бу йил Биринчи май байрами КПСС XXII съездининг қарорлари ва партиянинг янги Программаси туфайли халқнинг меҳнат ва сиёсий активлиги ғоят юксалган бир вазиятда ўтмоқда. Қизил майдондаги парад ва намойиш совет халқи Ленин партияси теварагига маҳкам жипслашганлигини, совет кишилари коммунистик қурилиш вазифаларини амалга оширишга қаттиқ бел боғлаганлигини яққол кўрсатди. Партиянинг янги Программаси совет халқи олдига улуғвор перспективалар очиб, саноатни, қишлоқ хўжалигини, илм-фан ва маданиятни янада ривожлантириш, меҳнаткашлар фаровонлигини ошириш соҳасида катта ва мураккаб вазифалар қўймоқда. Миллионларнинг бугунги кунда қилаётган меҳнати келажакдаги буюк муваффақиятларни таъминлаб беражагини эсда тутиб, ҳозир барча совет кишиларининг эътибори ва куч-ғайратини шу кунги зарур вазифаларни ҳал қилишга қаратмоқ керак. Умумий ишимиз тағин ҳам муваффақиятлироқ суратда бормоғи учун саноат ва қишлоқ хўжалигига раҳбарликни такомиллаштириш, ишдаги камчиликларни қатъиян тугатиш, ўтмиш сарқитларига, текинхўрларга, ишёқмасларга, меҳнат ва давлат интизомини бузувчиларга қарши, ҳар бир совет кишиси коммунизм қурилишидан иборат умумхалқ ишига ўз ҳиссасини қўшмоғи учун астойдил кураш олиб бориш зарур.

Партия ва ҳукумат раҳбарларининг Қизил майдондаги парад ва меҳнаткашлар намойиши, улуғ Ленин иши учун — коммунизм ғалабаси учун курашда партия ва халқ бирлигининг намойиши қатнашчилари билан бўлган ана шу учрашуви ҳаяжонли ва самимий учрашув бўлди. (ТАСС).

ҚИЗИЛ МАЙДОНДА ҲАРБИЙ ПАРАД ВА МЕҲНАТКАШЛАР ВАКИЛЛАРИНИНГ НАМОЙИШИ

Совет пойтахти Биринчи Май куни уйғонганида баҳор ўзининг гулгун либосини кийган ва ҳамма ёқда қизил байроқлар осилган эди. Эрта саҳарданоқ проспектларда, кўчаларда ва майдонларда музика, қўшиқлар янграб кетди. Москваликлар эскидан одат бўлиб келган, лекин ҳамиша ёш байрам шарафига ўтказилувчи тантаналарда қатнашмоқ учун байрам шодиёнаси билан тўлқинланиб кўчаларга чиқдилар. Улар саноат корхоналари ва янги қурилишлар, илмий институтлар ва муассасалар олдида тўпланиша берди. Ҳамма Сокольники ва пойтахтнинг Ғарби — Жанубидан, Москва—Река дарёси бўйидаги жойлардан ҳамда Красная Пресянинг тарихий жойларидан — хуллас ҳамма жойдан халқ байрамлари ўтказиладиган марказга — Қизил майдонга оқиб келмоқда.

Бугун эрталабдан бошлаб Москва ўзига хос жўшқин ғайрат билан тўлиб ва гавжум бўлиб шодиёна қилмоқда. Муайян мақсад сари тўхтовсиз олға интилишдан иборат бўлган меҳнат кунларида Москва ҳамиша гўзал бўлганидек, умумхалқ кўклам тантаналари кунида ҳам мисли йўқ кўркамдир. Биринчи май куни Москва бутун мамлакатнинг қувончини ўзида гавдалантиргандек бўлди.

Боғлар ва паркларнинг ям-яшиллиги, иморатлардаги бадиий паннолар, байроқлар, КПСС Марказий Комитетининг чақириқлари ёзилган қизил алвонлар — мана шуларнинг ҳаммаси миллион-миллион кишиларнинг байрам кайфияти билан ажойиб ҳамоҳанг.

Қизил майдон... Давлат универмаги биносининг пештоқида— Маркс, Энгельс, Ленин портретлари, халқимиз бутун ҳаётининг мазмунини ифодаловчи «Коммунизм ғалабаси сари, олға!» деган шиор кўриниб турибди. Иттифоқчи республикаларнинг давлат байроқлари баланд кўтарилган. Кремль деворида — СССР герби ва иттифоқчи республикаларнинг герблари.

Партия ва давлат арбоблари, ишчилар ва колхозчилар, фан ва маданият намояндалари гранит трибуналарда тўпланишган. Ҳамма қитъалардан келган жуда кўп чет эл ишчи ва касаба союз делегациялари ҳам шу ерда. Хитой ва Франция, Польша ва Германия, бошқа кўпгина мамлакатларнинг меҳнаткашлари бу ерга ўз вакилларини юборганлар. Қаҳрамон Куба Бирлашган революцион ташкилотларининг вакиллари ҳам шу ерда. Халқаро пролетариат вакиллари шод, хурсанд ва қувонган: улар коммунизм қураётган биринчи социализм мамлакатининг миллион-миллион кишилари билан бирга Москвада бутун дунё меҳнаткашларининг халқаро бирдамлик кунини байрам қилмоқдалар. Жаҳондаги кўп мамлакатлар компартиялари газеталарининг «Правда» 50 йиллиги байрамида қатнашмоқ учун Москвага келган бош редакторлари, етакчи журналистлари трибуналардан жой олганлар. Дипломатик корпус аъзолари, элчихоналарнинг ҳарбий атташелари ҳам шу ерда.

Гулдурос қарсаклар майдонни янгратади. Байрамдагилар бу қарсаклари билан Мавзолейнинг марказий трибунасига чиққан Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, Ф. Р. Козлов, А. Н. Косигин, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Н. С. Хрушчев, Н. М. Шверник, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, Л. Ф. Ильичев, Б. Н. Пономарев, А. Н. Шелепин ўртоқларни шарафламоқдалар.

Мавзолейнинг ўнг қанотида — атоқли саркардалар—Совет Иттифоқи маршаллари, қўшин турларининг маршаллари, Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг адмираллари ва генераллари туришибди. Уларнинг орасида Лаос халқининг миллий қаҳрамони, Лаос олий ҳарбий кенгашининг раиси генерал Конг Ле ҳам бор.

Кремль курантлари ўн марта бонг урди. СССР мудофаа министри, Совет Иттифоқи маршали Р. Я. Малиновский Спасская башня дарвозасидан очиқ автомобилда майдонга чиқиб келди. Мудофаа министри парад қўмондони Совет Иттифоқи маршали Н. И. Криловнинг рапортини қабул қилиб бўлиб, Қизил майдонда ва унинг атрофидаги кўчаларда саф тортиб турган ҳарбий қисмлар олдидан ўтади, уларни халқаро байрам Биринчи май билан қутлайди. Сўнгра мудофаа министри Мавзолей трибунасига чиқиб нутқ сўзлайди.

Совет Иттифоқи маршали Р. Я. МАЛИНОВСКИЙ нутқи

Солдат ва матрос, сержант ва старшина ўртоқлар!

Офицер, генерал ва адмирал ўртоқлар!

Совет Иттифоқи меҳнаткашлари!

Чет эллардан келган ҳурматли меҳмонларимиз!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Совет ҳукумати номидан ҳамда уларнинг топшириғига биноан сизларни меҳнаткашларнинг халқаро байрами — Биринчи май куни билан табриклайман ва қутлайман!

Бизнинг Ватанимиз Биринчи май байрамини Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXII съездининг тарихий қарорларидан руҳланган бутун халқнинг сиёсий ва ишлаб чиқариш ғайрати мислсиз юксалиб бораётган вазиятда нишонламоқда. Ленин партияси ва унинг Марказий Комитети теварагида маҳкам жипслашган совет кишилари СССР да коммунистик жамият қуришнинг съездда қабул қилинган улуғвор Программасини ўзларининг қаҳрамонона меҳнатлари билан амалга оширмоқдалар.

Шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашлари жонажон Коммунистик партия раҳбарлигида асосий иқтисодий вазифани амалга ошириш — коммунизмнинг моддий - техника базасини вужудга келтириш учун, КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қишлоқ хўжалигини ҳар томонлама юксалтириш тўғрисидаги қарорларини бажариш учун фидокорона курашмоқдалар.

Бизнинг мамлакатимизда етти йиллик план топшириқлари муваффақиятли бажарилмоқда, халқ хўжалигининг ҳамма тармоқлари тез суръатлар билан ривожланмоқда, халқнинг фаровонлиги кундан-кунга ошмоқда, фан, техника ва маданият чинакам зўр ғалабага эришди.

Совет халқи тарихда биринчи бўлиб бутун инсониятнинг порлоқ келажаги — коммунизм сари йўл очмоқда. Улуғ социалистик ҳамдўстликнинг мамлакатлари ёнма-ён туриб ва дадил қадам ташлаб шу йўлдан бормоқдалар. Жаҳон социалистик системаси капитализм билан мусобақада ҳал қилувчи ғалабаларга эришмоқда, ўзининг шак-шубҳасиз афзалликларини яққол ва очиқ намойиш қилмоқда.

КПССнинг янги Программасида белгилаб берилган жуда катта вазифаларни амалга оширмоқ учун совет халқига мустаҳкам тинчлик керак. Бутун прогрессив инсоният тинчликнинг сақланишидан манфаатдор. Тинч-тотув яшашнинг ленинча принципига содиқ бўлган Коммунистик партия ва Совет ҳукумати халқаро кескинликни юмшатиш учун жуда катта куч ва ғайрат сарфламоқдалар. Совет Иттифоқи Германия сулҳ шартномасини тузиш ва Ғарбий Берлин масаласини ҳал қилиш учун, қаттиқ халқаро контроль ўрнатилган ҳолда, ёппасига ва батамом қуролсизланиш учун, атом уруши хавфини тугатиш учун зўр бериб курашмоқда.

Совет давлатининг ва социалистик мамлакатларнинг тинчликсевар сиёсатини кенг халқ оммаси ва тинчлик учун курашаётган прогрессив кучлар қўллаб-қувватламоқдалар.

Бироқ, Ғарб давлатларининг, аввало, Америка Қўшма Штатларининг ҳукмрон доиралари қуролсизланиш тўғрисидаги совет таклифларини амалга оширишга тўсқинлик қилмоқдалар, ядро қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги битимни имзолашдан бош тортмоқдалар ва атмосферада ядро портлатишларининг янги сериясини бошлаб юбордилар. АҚШ президентининг, Америка Қўшма Штатлари социалистик мамлакатларга қарши превентив атом урушини бошлашдан қайтмайди, деб айтган гапи уларнинг сиёсати агрессив сиёсат эканлигини кўрсатиб турибди.

Ҳозирги вақтда вужудга келган халқаро вазият совет халқини уруш олови ёқувчиларнинг кирдикорларини ҳушёр бўлиб кузатиб туришга, мамлакат қудратини ва мудофаа қобилиятини янада мустаҳкамламоқ учун ҳамма чораларни кўришга мажбур қилади.

Жонажон Коммунистик партия ва унинг ленинчи Марказий Комитети теварагида маҳкам жипслашган, ўз халқига, коммунизм ишига чексиз содиқ бўлган совет жангчилари, агар агрессор бизнинг Ватанимизга ва қардош социалистик мамлакатларга ҳужум қиладиган бўлса, ҳар қандай агрессорга қақшатғич зарба беришга ҳамиша тайёрдирлар.

Яшасин меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлик куни, барча мамлакатлар ишчиларининг бирлик ва қардошлик куни — Биринчи май!

Яшасин коммунизм қурувчи улуғ совет халқи!

Яшасин тинчликнинг ва Ватанимиз хавфсизлигининг ҳушёр посбонлари бўлган шавкатли Совет Қуролли Кучлари!

Халқимизни коммунизмнинг тўла тантанаси сари дадил олға олиб бораётган Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига шон-шарафлар!

Ура!

* * *

Жуда катта йиғма ҳарбий оркестр Совет Иттифоқи гимнини ижро этади. Кремль деворлари орқасидан артиллерия салюти бериб отилган тўп овозлари гумбурлайди. Жимжит бўлиб қолган майдонда парад бошлансин деган команда эшитилади. М. В. Фрунзе номидаги ҳарбий академиянинг тингловчилари Тарих музейи томонидан кенг яхлит саф бўлиб Мавзолей томон қадам ташлаб келмоқдалар. Бу академия унутилмас ўн саккизинчи йилда В. И. Лениннинг шахсан берган кўрсатмасига мувофиқ ташкил этилган эди.

В. И. Ленин номидаги ҳарбий сиёсий академиянинг батальонлари, Ф. Э. Дзержинский номидаги ҳарбий артиллерия инженерлари академиясининг, бронетанк қўшинлари ҳарбий академиясининг, В. В. Куйбишев номидаги ҳарбий-инженерлик академиясининг, химиявий муҳофаза ҳарбий академиясининг, ҳарбий-ҳаво академиясининг, Н. Е. Жуковский номидаги ҳарбий-ҳаво инженерлик академиясининг тингловчилари ва ўқитувчилари ўтмоқдалар.

Трибунадагилар ҳарбий денгизчиларни — М. В. Фрунзе номидаги олий ҳарбий-денгизчилик билим юрти курсантларини табрикламоқдалар.

Денгизчилар кетидан майдонга РСФСР Олий Совети номидаги Москва умумқўшин олий қўмондонлик билим юртининг, Москва чегара қўшинлари билим юртининг курсантлари, Ички ишлар министрлиги қўшинларининг солдатлари ва офицерлари, Москва ва Калинин, Суворов билим юртларининг тарбияланувчилари, Ленинграддаги Нахимов ҳарбий-денгиз билим юртининг ўқувчилари кириб келадилар.

Ҳарбий оркестр давлат универмаги биноси олдига чекиниб, майдонни жанговар техниканинг ўтиши учун бўшатиб беради.

Юзлаб моторларнинг гувуллаган товушлари эшитилади. М. И. Калинин номидаги гвардиячи мото-ўқчи Тамань дивизияси майдонга кириб келади.

Оригинал шаклдаги реактив снарядлар ортилган ўзиюрар бронетранспортерлар майдондан бирин-кетин тез ўтиб кетадилар. Бу жанговар машиналар армиямизнинг янги қуроли бўлиб, парадда биринчи марта кўрсатилмоқда. Бу машиналарга сувдаги тўсиқлар ҳам, қуруқликдаги тўсиқлар ҳам писанд эмас.

«ГАЗ-69» автомашиналари ўтиб бормоқда. Бу машиналарда ҳаво пиёда қўшинларининг десантчи жангчилари ўтирибди. Қўшинларнинг бу тури фашистлар Германияси билан бўлган уруш йилларида унутилмас шуҳрат қозонган. Ҳозирги кунда десантчи қўшинларнинг қудрати бениҳоя ошиб кетди. Эндиликда улар қурол-яроғларнинг янги турлари билан қуролланган, шу қурол-яроғлардан бирини Биринчи май кунида Қизил майдонда ҳамма кўрди. Бу — душманнинг танкларини, жонли кучини ва мудофаа иншоотларини емириб ташлайдиган қудратли ўзиюрар артиллерия установкаларидир.

...Тарих музейи олдида танклар кўринди. Кантемирчи танкчилар майдонга кириб келади. Бу танкчилар колоннаси орқасидан қўшолоқ ўзиюрар зенит артиллерия установкалари ўтади.

Совет артиллерияси ўз қудрати ошганлигини парадда намойиш қилмоқда. Колонналарнинг юришини танкка қарши отадиган тўп-замбараклар бошлаб берди. Уларнинг кетидан катта тўплар майдонга кириб келди. Отиш қуввати ҳам, шунингдек узоққа отиш масофаси ҳам тобора катталашган тўплар майдонга кириб келаберди. Ниҳоят, душманнинг ҳар қандай мудофаа тўсиқларини емириб ташлай оладиган ҳамда пиёда қўшинлар ва танкларнинг жанг майдонига бемалол келиши учун йўл очиб берадиган ҳаддан ташқари зўр тўп-замбараклар майдонга кириб келди.

Гвардия миномётлари — «Катюша»га ўхшаш ракета установкалари ўрнатилган машиналар майдондан ғизиллаб ўта бошлади. Бу ракеталар хилма-хил жанговар вазифаларни ҳал қилиб бера олади. Уларнинг кетидан зенит ракета қисмлари майдонга кириб келади. Кумуш тусли мана шу ўқсимон ракеталар америкалик қароқчиларнинг социалистик диёримизнинг осмонига сира ҳам ўтмайдиган қилиб қўйди.

Калибрли каттароқ ракеталар билан қуролланган қисмлар ўтмоқда. Бу ракеталарни ишга туширадиган системалар жуда тез юрадиган ўзиюрар ўрмаловчи установкаларга ва ҳарқандай жойдан ўта оладиган автомобилларга ўрнатилган. Қудрати жуда катта ва мўлжалга ғоят аниқ бориб тушадиган термоядро зарядлари жойлаштирилган бу ракеталар қуруқликдаги қўшинларимизнинг асосий жанговар қуввати бўлиб қолди. Қўшинлар ҳамма жиҳатдан тобора кўпроқ такомиллашаётган ҳарбий техникани тўхтовсиз олиб турибди, бугун Қизил майдонда тўпланганлар ана шу техниканинг бир қисмини кўрдилар.

(ДАВОМИ ИККИНЧИ БЕТДА).

Тошкентдаги В. И. Ленин номли Қизил майдонда ҳарбий парад.

А. Абалян фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

СУВ — ПАХТА, ҲОСИЛ ДЕМАКДИР

СУВДАН САМАРАЛИ ВА ТЕЖАБ-ТЕРГАБ ФОЙДАЛАНИШ ҲАМДА СУВ КАМ БЎЛГАН ШАРОИТДАГИ АГРОТЕХНИКА ҲАҚИДА

<>

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети сувдан самарали ва тежаб-тергаб фойдаланиш ҳамда сув кам бўлган шароитдаги агротехника масаласини муҳокама қилиб тегишли қарор қабул қилдилар.

Бу йил республикадаги кўпчилик дарёларда ғўза парвариши даврида сувнинг ўтган йилдагидан ҳам кам бўлиши кутилмоқда. Шунга қарамай, колхоз ва совхозлар тупроқда нам сақлаш учун қатъий чораларни кўрмаётирлар. Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари, Сув хўжалиги министрлиги ва унинг жойлардаги органлари қишлоқ меҳнаткашларини сувдан тежаб-тергаб рационал фойдаланишга сафарбар этмаётирлар, сув омборларида сув тўплаш ва сақлаш юзасидан кам иш қилмоқдалар. Янги қудуқлар қазиш жуда секинлик билан бормоқда. 24 апрелга қадар 400 қудуқдан атиги 154 таси қазилди, насос установкаларининг ҳаммаси ҳам ремонт қилиниб, ўрнатилган эмас. Халқ хўжалиги кенгаши «ПГ-35» насосларини, «Узсельхозтехника» бирлашмаси эса насосларга запас қисмларни жуда кечиктириб жўнатмоқда. Айрим районларда суғоришнинг қўшимча манбалари қидириб топилмаётир.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети ана шу жиддий камчиликларни қайд қилиб, ўз қарорларида **ғўза ва бошқа экинларни парвариш қилиш билан боғлиқ бўлган барча ташкилотчилик ишлари бу йил сув учун курашга, сув кам шароитда юз берадиган қийинчиликларни енгишга қаратилмоғи лозимлигини** таъкидладилар. Қарорда **хўжаликларнинг раҳбарлари, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассислари, совхозларнинг барча ишчилари ва колхозчилар сувдан тўғри фойдаланишни кўзда тутиб тузилган тадбирларни ўз вақтида ва тўла амалга ошириш учун масъулиятни яхши ҳис қилишлари зарурлиги** кўрсатиб ўтилди.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги, Сув хўжалиги министрлиги, Халқ хўжалиги кенгаши, «Узсельхозтехника» бирлашмаси ва уларнинг жойлардаги органлари, область ва район партия комитетлари, область ва район ижроия комитетлари зиммасига қуйидаги вазифалар юклатилди:

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Республика Министрлар Советининг 1962 йил 2 февралдаги қарори қандай бажарилганлигини беш кун ичида текшириб чиқиш; ўн кун мобайнида суғоришнинг қўшимча манбаларини, сизот ва ер ости сувларидан фойдаланиш имкониятларини аниқлаш; сув омборларида тўпланган сувни жуда ҳам зарур бўлмаган тақдирда сарф қилмаслик; 10 июлга қадар хўжаликларга қўшимча равишда «ПГ-35М» ва «200-ПГ-35х2» насосларидан 300 та, шунингдек зарур миқдорда деталлар етказиб бериш; стационар ва вақтли насос станцияларини қурилишини ўз вақтида тугаллаш ва ишга тушириш; қудуқларни кечаю-кундуз қазишни ташкил этиш.

Сув кам бўлган 1961 йилда Андижон областида сувдан районлараро ва хўжаликлар ўртасида навбат билан самарали фойдаланиш соҳасида тажриба тўпланди. Республиканинг ҳамма районларида бу тажрибадан фойдаланиш лозим. Область партия комитетлари ва область ижроия комитетларига, Сув хўжалиги министрлиги ва Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлигига колхозлар ва районлар ўртасида сувдан навбат билан фойдаланиш тартибини ишлаб чиқиш ва жорий этиш, сув кам бўлган районларда жойлашган хўжаликларга сувдан бригадалар ўртасида навбат билан фойдаланиш ҳамда суғориш тармоқларини гидрометрик постлар билан жиҳозлашда амалий ёрдам кўрсатиш топширилди.

Сувдан навбат билан фойдаланилганда, суғорилгандан сўнг тупроқни юмшатиш сув нормал бўлган шароитдаги 12—18 кун ўрнига беш-олти кунда ўтказилиши зарурлигини ҳисобга олиб, колхоз ва совхозларга бир неча бригаданинг ишчи кучлари ва техникасини бирлаштириш тавсия этилди. Бу — ҳар бир бригадада экинни ўз вақтида суғориш ва сўнгра тупроқни ўз вақтида ишлаш имконини беради.

Хўжаликларга сувни етказиб бериш масъулияти сув хўжалиги министрлиги ва унинг жойлардаги органлари зиммасига, хўжаликларда эса шахсан колхозларнинг раислари ва совхозларнинг директорлари зиммасига юклатилди. Область суғориш системалари бошқармаларининг район ишлаб чиқариш участкалари, территориал ишлаб чиқариш бошқармалари ва ташкилотчи-инспекторлар сувдан фойдаланишни контроль қилиб боришлари лозим. Сув хўжалиги органларини четлаб, бирор кишининг ҳам сув тақсимлашга аралашуви таъқиқлаб қўйилди.

Сув хўжалиги министрлиги ва унинг жойлардаги органларига: районларга ва хўжаликларга ажратилган сувни қатъий ҳисобга олиш; ерлари каналларнинг қуйи қисмида жойлашган хўжаликларга сувнинг етказиб берилишини алоҳида контроль остига олиш; барча суғориш системаларида каналлар ва гидротехника иншоотларининг иши ҳамда сувнинг тақсимланиши устидан кечаю-кундуз назорат қилинишини ташкил этиш вазифалари топширилди.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлигига ҳамда Сув хўжалиги министрлигига, область ва район партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ва район ижроия комитетларига суғориш системаларида қатъий давлат интизоми бўлишини, биринчи навбатда сувнинг ғўзага етказиб берилишини таъминлаш, сувни талон-торож қилиш ва ундан хўжасизларча фойдаланишга йўл қўймаслик вазифалари топширилди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг қарорида ери ва тупроғи турлича бўлган участкаларда экинни қандай суғориш кераклиги, сувчиларнинг ишини қандай ташкил этиш ва уларнинг ишига қандай ҳақ тўлаш лозимлиги ҳақида тавсиялар берилган. Колхозларнинг правлениеларига сувчиларнинг иш нормасини қайта кўриб чиқиш, уларнинг меҳнатига таъриф сеткасининг 6-разряди бўйича ҳақ тўлаш, бош сувчига эса унинг кундалик иш ҳақига қўшимча равишда 15 процент ҳақ тўлаш таклиф қилинган. Бригаданинг ҳамма аъзолари учун белгиланган меҳнат натижаси ва етиштирилган ҳосилга қараб моддий рағбатлантириш системаси сувчиларга ҳам тааллуқлидир. Бундан ташқари сувчиларга сувдан тежаб-тергаб фойдаланганлиги, сифатли суғорганлиги ва ғўза ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларининг яхши ўсишини таъминлаганлиги учун мукофот ажратилади.

Сув кам бўлган шароитда тупроқда намни сақлаш ҳамда тупроқнинг юқори қатламини юмшоқ, донадор ҳолда тутиш алоҳида аҳамиятга эгадир. Қарорда тупроқнинг қотиб қолмаслиги ва далани бегона ўт босиб кетмаслиги учун культивацияни қандай ташкил этиш кераклиги кўрсатилади.

Газеталарнинг редакцияларига, радиоэшиттириш ва телевидение комитетига сув ресурсларидан тежаб-тергаб ва самарали фойдаланиш соҳасидаги илғор тажрибаларни кенг пропаганда қилиш топширилди.

Область ва район партия комитетларига ушбу қарорни ҳамма колхоз ва совхозларда, бўлимлар ва бригадаларда муҳокама қилиш ҳамда сувдан фойдаланиш юзасидан конкрет тадбирларни ишлаб чиқиш вазифаси юклатилди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети колхоз ва совхозларнинг раҳбарларини, агрономларни, ирригатор ва механизаторларни, колхозчиларни ва совхоз ишчиларини сув камчиллиги билан боғлиқ бўлган қийинчиликларни енгиш учун барча имкониятлардан фойдаланишга чақиради, мажбуриятларни бажариш учун, мўл ҳосил олиш учун социалистик мусобақани кучайтиришда қишлоқ коммунистлари ва комсомолларининг ташкилотчилик ролини таъкидлаб ўтади.

ПАРТИЯ ВА ХАЛҚ БИРЛИГИНИНГ ЁРҚИН НАМОЙИШИ

Тошкентдаги В. И. Ленин номли Қизил майдонда меҳнаткашлар намойиши. А. Абалян фотоси.

ҚИЗИЛ МАЙДОНДА ҲАРБИЙ ПАРАД ВА МЕҲНАТКАШЛАР ВАКИЛЛАРИНИНГ НАМОЙИШИ

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

Қизил майдондан ўтиб бораётган ҳарбий техника колоннасининг энг охирида қудратли баллистик ракеталар билан қуролланган ракета қисмлари майдонга кириб келди. Олимларимиз, инженерларимиз, ишчиларимиз яратиб берган, оғир ўрмаловчи тягачларга тиркалган жуда катта ракеталарни кўрган совет кишилари ва уларнинг чет эллик меҳмонлари ғоят фахрландилар. Улар ракета қўшинлари эришган ва мана шундай техникани ишлаб чиқараётган саноат эришган муваффақиятларга қойил бўлдилар.

Йўлдошларни космосга олиб чиққан ва инсоният тарихида биринчи бўлиб совет гражданлари Юрий Гагарин ва Герман Титовнинг космосга чиқишига ва Ер атрофида айланиб учишига имкон берган мана шу ракеталардан сўнг мамлакатимизда глобал ракеталар вужудга келтирилди ва қурол-яроғларимиз қаторига киритилди. Глобал ракеталар планетамизнинг исталган нуқтасига исталган томондан учиб бора оладиган ракеталардир. Жуда қудратли ядро зарядини белгиланган нуқтага жуда аниқ элтиб ташлайдиган бу ракеталарга ракетага қарши ишлатиладиган ҳеч қандай қурол бас кела олмайди. Ернинг сунъий йўлдоши «Космос—4»нинг муваффақиятли учиши бу соҳадаги ютуқларимизнинг ёрқин далили бўлди. Ернинг бу сунъий йўлдоши орбитада уч кундан кўпроқ туриб, икки миллион километрга яқин масофани босиб ўтди ва Ердан берилган командага мувофиқ Совет Иттифоқи территориясида белгиланган жойга муваффақиятли равишда қўндирилди.

Қизил майдондаги ҳарбий парад Қуролли Кучларимизнинг қудратини, бизнинг Қуролли Кучларимиз ҳар қандай агрессорга муносиб зарба беришга, коммунизм қурувчиларнинг тинч турмушини таъминлашга тайёр эканлигини қайта-қайта яққол намойиш қилди.

* * *

Парад тамом бўлиши биланоқ Қизил майдонда ўзининг гўзаллиги жиҳатидан мисли бўлмаган куч ва ёшлик кўриги бошланди. Москва меҳнаткашлари вакилларининг намойишини физкультурачилар бошлаб берди. Спорт жамиятларининг байроқлари баланд кўтарилган. Маркс, Энгельс, Ленинннинг портретлари, КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзоларининг портретлари чизилган қизил байроқларни кўтариб мотоциклчилар майдондан ўтдилар.

Транспарантларнинг бирига «Коммунизм қуриш программаси албатта бажарилади!» деган сўзлар ёзилган. Маҳобатли рақамлар бошланган 20 йилликнинг улуғвор вазифаларини эслатади.

Саккиз минг спортчи бир оғиздан хитоб қилади:

— Тинчлик, Меҳнат, Озодлик, Тенглик, Қардошлик, Бахт-Саодат!..

Майдон рангба-ранг тусга кириб товланиб кетади: спортчилар музика садоси остида эркин машқларни ижро қиладилар.

Оммавий гимнастика ҳаракатлари унутилмас таассурот қолдиради.

Физкультурачиларнинг сафлари орасидан югуриб чиққан пионерлар Мавзолейга кўтариладилар, партия ва ҳукумат раҳбарларига гулдасталар топширадилар.

Физкультура паради тамом бўлди. Майдон бир нафас бўш қолади.

Одамларнинг иккита катта оқими Тарих музейи томонидан майдонга кириб келади. Намойишчилар жуда кўп байроқлар, рангбаранг алвонлар, плакатлар, паннолар, ишлаб чиқариш эмблемаларини кўтариб Қизил майдонга кирадилар.

Меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлик кунида, барча мамлакат ишчиларинннг бирлик ва қардошлик кунида москваликлар бутун дунё меҳнаткашларига интернационал бирдамлик ва табрик сўзлари билан мурожаат қиладилар. Бу сўзлар сонсиз-саноқсиз плакатларга ва транспарантларга ёзилган. Совет кишилари халқаро ишчилар синфининг фарзанди, озод, суверен халқларнинг қудратли ҳамдўстлиги бўлган жаҳон социалистик системасини шарафламоқдалар, бутун дунё коммунистларининг улуғ армиясини қизғин табрикламоқдалар.

Қизил майдон садосини ер юзининг ҳамма жойида эшитмоқдалар. Биринчи май кунидаги тантанали намойишни Ғарб мамлакатларидаги кишилар телевидение орқали кўрмоқдалар. Улар совет кишилари учун ялпи тинчлик иши нақадар муқаддас иш эканлигини кўрсинлар. СССР меҳнаткашлари мустаҳкам тинчлик учун, ҳамма халқларнинг ҳамкорлик қилиши ва ҳамжиҳат бўлиши учун, тинч-тотув яшаш учун, амалий алоқаларни бутун чоралар билан кенгайтириш учун курашмоқдалар. Улар ёппасига ва батамом қуролсизланишни, жаҳоннинг қурол-яроғсиз бўлишини, жаҳонда урушларга йўл қўйилмаслигини қатъий талаб қилмоқдалар.

Автомобилларни, станокларни, моторлар ва асбобларни, кенг истеъмол молларини ишлаб чиқараётган, электронмашиналарни ва космик кемаларни яратаётган, қишлоқни энг янги қишлоқ хўжалик машиналари билан таъминлаётган кишилар Қизил майдондан ўтмоқдалар.

Биринчи май намойиши бу йил одатдагидан бошқача. Бу йилги баҳор — партия XXII съезди қарорларини, коммунистик жамият қуриш тўғрисида шу съездда қабул қилинган Программани совет кишилари амалга ошира бошлаган биринчи баҳордир. Жозибали келажагимиз бугун реал ҳақиқатга айланмоқда—биз коммунизм қуришни авж олдириш даврига кирдик. Энди бутун гап ўзимизга, ўзимизнинг меҳнатимизга, ғайратимизга, ақл-заковатимизга боғлиқ.

Коммунистик меҳнат зарбдорлари вақтдан ҳам ўзиб кетаётган одамларнинг олдинги сафида турибдилар. Донг қозонган Москва—Сортировочная депосининг темирйўлчилари трибуналар ёнидан ўтиб бормоқда. Улар мамлакатда биринчи бўлиб коммунистик меҳнат коллективи деган ном олганлар.

Майдонда бирданига қайинзор пайдо бўлади! Оппоқ сухсур дарахтчалар, уларнинг ям-яшил барглари. «Трехгорная мануфактура» тўқимачилари пахта ва газламалардан... «қайинзорга» ясаб келибдилар. Тўқимачилар кўтариб ўтаётган қизил алвонларга меҳнат ғалабаларининг рапортлари ёзилган. Улар Биринчи майга атаб пландан ташқари 600 минг метр газлама ишлаб чиқардилар.

Меҳнат муваффақиятлари тўғрисидаги бунақа рапортлар жуда кўп.

«Мосжилстрой» қурилиш тресги колоннасининг тепасида «Қирқ» рақами ярқираб турибди. Пойтахтдаги бу энг кекса коллектив қирқ йилдан бери ишлаб келмоқда.

Меҳнат ғалабаларининг байрам рапортларида етти йиллик топшириқлари зўр муваффақият билан бажарилаётганлиги кўриниб турибди. Мамлакат корхоналарида саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш кундан-кунга, ойдан-ойга кўпайиб бормоқда.

Москваликлар партия ва ҳукумат раҳбарларини хурсанд бўлиб табрикламоқдалар. Қаттиқ «ура!» садолари намойишчиларнинг сафларида тўхтовсиз янграмоқда. Жуда кўп чет эл мамлакатларидан келган меҳмонлар москваликларни табрикламоқдалар.

Гуллар қизил майдонга айниқса байрам тусини берди. Майдонда гуллар жуда кўп. Бу гулларга қарасангиз, қизил майдондан жуда катта чаманзор боғ ўтиб бораётганга ўхшайди.

Владимир Ильич номидаги заводнинг, «Красний пролетарий» заводининг, Дорогомилов одаги Фрунзе номидаги химия заводининг, пойтахтдаги бошқа жуда кўп заводлар ва фабрикаларнинг ишчилари ва мутахассислари ўтмоқдалар.

Намойишчиларнинг колонналари орасида СССР Фанлар академиясининг, пойтахтдаги жуда кўп илмий-тадқиқот институтларининг олимларини кўриш мумкин. Шу олимларнинг меҳнати туфайли эртак ҳақиқатга айланди — космос забт этилди.

Студентлар группаси трибуналар ёнидан ўтиб борар экан:— Партияга раҳмат! Раҳмат! Раҳмат! — деб баланд овоз билан хитоб қилади. Студент ёшларнинг сон-саноғи йўқ! Москва университети, пўлат, автойўл, авиация, энергетика институтлари...

...Москваликларнинг кўркам, қувноқ намойиши қарийб уч соат давом қилди. Коммунизм қурувчилар ижодий кучлари ва ғайратининг гўзал ва тўлқинлантирувчи намойиши тугади. Бу намойиш XXII съезднинг тарихий қарорларини ва КПСС нинг янги Программасини амалга ошириш белгиси остида ўтди. Бу намойиш мустаҳкам тинчлик учун, инсоният тараққиёти учун, коммунизм учун курашда партия билан халқнинг бузилмас бирлигини кўрсатувчи улуғвор намойиш бўлди.

(ТАСС).

МОСКВА. Суратда: Қизил майдонда Москва гарнизони жангчиларининг ҳарбий паради.
Н. Грановский фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

ЭЛЛАРДАН ЭЛЛАРГА...

Совет кишилари мамлакатнинг шимолий чегараларидан жанубий чегараларигача, ғарбидан шарқигача ҳамма жойда меҳнаткашларнинг халқаро байрами — Биринчи майни шодиёна суратда тантанавор нишонладилар. Мамлакатимизнинг пойтахти Москвада, шунингдек бир қанча шаҳарларда ҳарбий парадлар ўтказилди, ҳамма жойда меҳнаткашларнинг оммавий намойишлари бўлиб ўтди.

Чукотка буғичилари Советлар мамлакатида биринчи бўлиб байрамни кутиб олдилар. Шундан сўнг Биринчи май Петропавловск-Камчатскийга кириб борди. Руслар диёрининг энг чекка жойида Советлар мамлакатининг форпости бўлиб қолган Магадан аҳолиси май ойи бу йилгидек баҳаво келганини билмайди. Уларнинг байрам намойиши қарийб икки соат давом этди. Магаданликлар мамлакатимизни Ленин йўли билан коммунизм сари бошлаб бораётган Коммунистик партияни шарафладилар.

Мана Владивостокда ҳам Биринчи май бошланди. Тинч океан флотининг кемалари тантанали либосга бурканган. Шабада рангбаранг байроқчаларни, матрослар бош кийимининг лентачаларини ҳилпиратмоқда. Матрослар флот қўмондони адмирал В. А. Фокинни тантанали суратда кутиб олмоқ учун палубаларда саф тортиб турдилар.

Вокзал ёнидаги майдонда Владивосток гарнизони қўшинларининг парадидан кейин меҳнаткашлар намойиши бошланди. Намойишни май олди социалистик мусобақасининг ғолиби Ленин районининг колонналари бошлаб берди. Намойишчиларнинг сафларида транспорт флотининг денгизчилари, балиқчилар, кит овловчилар, Улкан Владивосток бинокорлари, олимлар ва студентлар, темир йўл транспортининг ходимлари — хуллас, Приморьеда яшовчи кишиларнинг ҳаммаси бор эди.

Биринчи май тобора олга қараб кириб бормоқда. Братск ва Иркутск, Новосибирск ва Урал шаҳарлари, — бутун мамлакат Биринчи майни байрам либосида кутиб олди.

Ленинграддаги минглаб кишилар баҳорги улуғ айёмда тинчлик, баҳор, меҳнат, коммунизм сўзларини такрор-такрор тилга олдилар. Эрталаб Невада ҳарбий денгиз паради, Сарой майдонида эса Ленинград гарнизони қўшинларининг паради бўлди. Шундан сўнг майдонни ёшлар тўлдирди. Булар коммунизм даврида яшаш насиб бўлган йигит ва қизлардир. Кўнгилли спорт жамиятларининг физкультурачиларидан ўн икки минг киши ўзининг кучини, эпчиллигини, жўшқин ғайратини намойиш қилди.

(ДАВОМИ ТЎРТИНЧИ БЕТДА)

Карл Маркс

ЭРТАГА К. МАРКС ТУҒИЛГАН КУНГА 144 ЙИЛ ТЎЛАДИ.

<> <>

XIX асрнинг 40 йилларида, яъни Европада революцион ҳаракат бўрони авж олиб келаётган бир вақтда фанда буюк ўзгариш юз берди — ҳақиқий илмий дунёқараш — марксизм вужудга келди.

Бу илмий дунёқарашнинг асосчиси халқаро пролетариатнинг буюк доҳиси, гениал фикр эгаси Карл Маркс бўлди.

Карл Маркс 1818 йил 5 майда Трир (Германия) шаҳрида адвокат оиласида туғилди. 1835 йили гимназияни тугатгач, аввало Бонн, сўнгра эса Берлин университетида ўқиди ва юридик фанлари билан бир қаторда тарих ва фалсафани зўр қунт билан ўрганди. 1841 йили Эпикур фалсафаси тўғрисида муваффақиятли равишда докторлик диссертацияси ёқлади.

Маркснинг революцион фаолияти ёшлик йиллариданоқ бошланди. 1842 йил октябрида Маркс «Рейн газетаси»нинг бош редактори бўлади ва газета Маркс таъсири остида маълум даражада революцион-демократик йўналиш тусини ола боради. Маркс газета саҳифаларида ўша вақтда Германияда юз бераётган социал, сиёсий зулмга қарши курашни авж олдириб юборди ҳамда ўзининг бир қатор мақолаларида халқ оммасининг моддий манфаатларини ҳимоя қилди. Газетада ишлаш Марксга мамлакатнинг сиёсий ҳаёти ва меҳнаткаш омманинг иқтисодий аҳволи билан яқиндан танишиш учун қулайлик туғдирди.

Ишчилар ўртасида «Рейн газетаси» таъсирининг тобора ўсиб бораётганидан қўрққан Пруссия ҳукумати газетани ёпиш тўғрисида (1843 йил) қарор чиқарди. Газета ёпилгандан сўнг Маркс Парижга келади ва «Немис-француз йиллик мажмуаси» журналини нашр қилишга киришади. Германиядан кетиш олдидан Маркс ёшлигидан таниш бўлган Женни фон Вестфаленга уйланади. Парижга келгандан сўнг немис ишчилари ва ҳунармандларининг жамияти бўлган «Адолатлилар союзи»нинг ва француз ишчилари иттифоқининг раҳбарлари билан алоқа боғлайди. Маркс бу ерда рус сиёсий арбоблари М. Бакунин, В. Боткин ва бошқалар билан учрашади.

Маркс Парижда буржуа сиёсий иқтисодини ва капиталистик жамиятни танқид қилишга бағишланган асар ёзиш мақсадида буржуа сиёсий иқтисоди классиклари — Адам Смит, Давид Рикардо ва бошқа экономистларнинг асарларини ўқиб, конспект қила бошлайди. Шунингдек, ҳаёлий социализмнинг кўзга кўринган намояндалари Шарл Фурье, Сен-Симон, Роберт Оуэнларнинг асарларини ҳам ўргана бошлайди.

Парижда у ўзининг содиқ дўсти ва сафдоши Фридрих Энгельс билан яқинлашади. Маркс биринчи марта Энгельс билан 1842 йили «Рейн газетаси» редакциясида танишган эди. 1844 йил август охирларидаги иккинчи учрашувларида уларнинг дунёқарашлари бир мақсад сари қаратилганлиги очиқ-ойдин намоён бўлди. Шу даврдан эътиборан уларнинг улуғ дўстлиги ва ижодий ҳамкорлиги бошланди.

Пролетариатнинг буюк доҳилари 1845 йили биргаликда «Муқаддас оила» номли китобни нашр этдилар. Бу китобда улар ўзларининг янги, революцион-материалистик дунёқарашларига асос солдилар. Маркс ва Энгельс ўзларининг янги, тўла шаклланган илмий коммунизм назариясини «Немис идеологияси» асарида баён қилдилар. Бу китобда улар Гегель ва сўлгегелчиларнинг идеалистик фалсафасини танқид қилишни охирга етказдилар. Маркс ва Энгельс Фейербахнинг хизматини алоҳида таъкидлаш билан бирга, унинг материализми чегараланган эканлигини очиб ташладилар. Улар Фейербах материализмини танқид қилиб, ўзларининг революцион назарияси практика билан чамбарчас боғлиқ эканлигини алоҳида таъкидладилар.

Карл Маркс 1847 йили Бельгияда «Фалсафа қашшоқлиги» асарини нашр қилди. Бу китобда у майда буржуа социализми назарияси ва Прудон анархизмини жиддий танқид қилди ва унинг маразларини очиб ташлади. «Фалсафа қашшоқлиги» асари марксизмнинг таркибий қисмлари—фалсафа, сиёсий иқтисод ва илмий социализмни ишлаб чиқишда олға қўйилган буюк қадам бўлди. Бу асарда Маркс диалектик ва тарихий материализмнинг асосий қоидаларини янада аниқроқ баён қилиб берди.

Маркс ва Энгельс «Коммунистлар союзи»нинг раҳбарлари эдилар. 1847 йил охирларида улар «Коммунистлар союзи»нинг топшириғига мувофиқ биринчи халқаро коммунистик ташкилотнинг программаси — «Коммунистик партия манифести»ни ишлаб чиқдилар. Бу буюк ҳужжатда коммунистик дунёқарашни, изчил материализмни, тараққиёт тўғрисидаги ҳар томонлама изчил ва чуқур таълимот бўлган диалектикани, синфий кураш тўғрисидаги революцион назарияни баён қилиш билан бирга, янги, коммунистик жамиятнинг ижодчиси бўлган пролетариатнинг тарихий ролини илмий асосда кўрсатиб бердилар. Маркс таълимотида энг асосий масала,— деб ёзди В. И. Ленин, — социалистик жамиятни яратувчи пролетариатнинг бутун дунёда тарихий аҳамиятга эга бўлган ролини аниқлашдан иборатдир.

Маркс ва Энгельс 1848 йил апрель ойи охирларида революцион ҳаракат алангаси ичида қолган Германияга келдилар. Маркс Рейн вилоятининг маркази бўлган Кельнда «Янги Рейн газетаси»ни ташкил этди ва газета саҳифаларида буржуазиянинг қўрқоқлиги ва хоинлигини фош қилди. У, газета саҳифаларида ўзининг «Ёлланма меҳнат ва капитал» асарини босиб чиқара бошлайди. Революция мағлубиятга учрагандан сўнг Пруссия ҳукумати Марксни мамлакатдан чиқариб юбориш тўғрисида қонун чиқаради ва натижада Маркс аввал Парижда, сўнг эса Лондонда яшайди. Бу ерда у «Францияда синфий кураш» ва «Луи Бонапартнинг ўн саккизинчи Брюмери» асарларини ёзди.

Буюк фан корифейи 1865 йили ўзининг гениал асари—«Капитал»нинг қўлёзмасини тамомлади. 1867 йили 5 майда, яъни ўзи туғилган куни Маркс асарнинг биринчи корректурасини ўқиб бериш учун олди. Биринчи томнинг корректурасини ўқиб бўлгандан сўнг, Маркс Энгельсга қуйидаги мазмунда хат ёзди: «Шундай қилиб, бу том тайёр. Бунинг учун мен сенга кўпдан-кўп миннатдорчилик билдираман... зўр ташаккур билдириб сени қучаман! Салом, менинг азиз, содиқ дўстим». Ўлим Маркснинг «Капитал» устида олиб бораётган ишини тўхтатиб қўйди. «Капитал»нинг биринчи ва иккинчи томи Энгельс томонидан нашрга тайёрланди ва босиб чиқарилди.

«Капитал»да Маркс капитализмнинг вужудга келиши, тараққиёти ва ҳалок бўлиши қонуниятларини очиб берди ҳамда капитализм жамиятининг тарихий ўткинчи характерини ва коммунизм ғалабасининг муқаррарлигини илмий асосда кўрсатиб берди. «Капитал» — буюк назариётчи ва амалиётчи бўлган Маркснинг ўлмас ижодидир.

Карл Маркс буюк илмий асарлар автори бўлиш билан бирга халқаро ишчилар ташкилотининг раҳбари ҳамдир. Маркс раҳбарлигида биринчи Интернационал ташкил этилди ва унинг асосий программ ҳужжатлари ишлаб чиқилди.

Маркс — пролетар революцияси назарияси ва тактикасининг ижодчисидир. Маркс Энгельс билан биргаликда диалектик ва тарихий материализмни яратди. Диалектик ва тарихий материализмнинг вужудга келиши фалсафада буюк революцион тўнтариш бўлди. Маркс ижтимоий тараққиётнинг объектив қонунларини кашф этиб, илмий коммунизм назариясини, илмий-сиёсий иқтисодни яратди. Капитализмнинг гўркови ва янги, коммунистик жамиятнинг ижодчиси бўлган пролетариатнинг буюк революцион ролини кўрсатиб берди, пролетар революцияси, пролетар диктатураси идеясини илгари сурди. Маркс пролетариат партияси тўғрисидаги таълимотга асос солди.

Маркс ва Энгельснинг буюк революцион таълимотлари В. И. Ленин асарларида, Коммунистик партия съездларининг қарорларида янги тарихий даврга, яъни империализм ва пролетар революцияси даврига, социализм қуриш даврига мувофиқлаштириб янада ривожлантирилди.

В. И. Лениннинг буюк хизмати шундаки, у марксизмни янги даврга мослаб ривожлантирибгина қолмасдан, уни янги қоидалар билан янада бойитди. Империализмни чуқур анализ қилиб, бир мамлакатда социализмнинг ғалаба қилиши мумкинлиги тўғрисидаги гениал фикрни илгари сурди. Бу фикр тарихий тараққиёт натижасида амалда исботланди. Октябрь социалистик революцияси инсоният тарихида янги даврни — капитализмнинг емирилиши ва коммунизмнинг қарор топиши даврини очди.

Халқаро пролетариатнинг улуғ доҳилари Маркс ва Энгельс «Коммунистик партия манифести»да бундан юз йилдан кўпроқ вақт илгари, Европада бир шарпа — коммунизм шарпаси оралаб юрибди, деб ёзган эдилар. Эндиликда инсониятнинг учдан бир қисми илмий коммунизм байроғи остида янги ҳаёт қурмоқда. Коммунизм ҳозирги замоннинг буюк кучига, ер юзининг жуда кенг ерларида вужудга келтирилаётган жамиятга айланди.

Р. НОРЖИГИТОВ.

ТИНЧЛИК, МЕҲНАТ ВА БАХТ БАЙРАМИ

Тошкентда Биринчи май паради ва намойиши

Тошкентдаги В. И. Ленин номли Қизил майдондаги меҳнаткашлар намойиши чинакам халқ сайлига айланиб кетди.

Яхши дўстлари кўп бўлган кишининг байрами ҳам яхши бўлади, деган халқнинг гапи бор. Етти йилликнинг тўртинчи йилидаги Биринчи майнинг Тошкентдаги байрами шу гапнинг исботи эмасми? Эрталаб ҳаво булут бўлиб, ёмғир ёққанлиги байрамга таъсир қилгани йўқ. Одамларнинг вақти чоғлиги, кўчалар ва майдонлар байрам тусида жуда яхши ясатилганлиги ёғингарчиликнинг ўзига ҳам ҳусн бағишлади, осмоннинг чеҳрасини очиб юборгандек бўлди. Республика пойтахтининг аҳолиси Ватанимиз халқларининг, аҳил совет оиласининг коммунистик қурилишда эришган ажойиб ғалабалари билан фахрланиб байрам намойишига чиқди.

В. И. Ленин номидаги майдон атрофидаги дарахтлар / баҳорнинг иссиқ ёмғирига чўмилгач, уларнинг барглари зумрад каби ярқираб кетди. Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат байроқлари Ҳукумат уйи устида ҳилпираб турибди. Бу байроқлар қардош иттифоқчи республикаларнинг Ильичнинг улкан монументи олдига қўйилган байроқлар билан бирга ҳилпирамоқда. Шу байроқлар тепасида «СССР халқларининг дўстлиги абадий ва бузилмасдир!» деган сўзлар ярқираб кўриниб турибди. Бу сўзлар жонажон партия ишига, Ленининнинг ўлмас идеяларига беҳиҳоя содиқ бўлган барча совет кишиларининг кўнглидаги ҳисларни ифодалайди.

Карл Маркс ва В. И. Лениннинг жуда катта портретлари ёнида КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзоларининг портретлари турибди. Бинонинг бошидан охиригача чўзилган қизил алвонларга КПСС Марказий Комитетининг Биринчи май чақириғи ёзилган: «Яшасин Ленин вужудга келтирган шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партияси —халқнинг синалган авангарди, коммунизм қуриш учун курашда совет жамиятининг раҳбар ва етакчи кучи!».

Меҳмонлар трибуналари одамлар билан лиқ тўлган. Бу ерда Совет Шарқидаги революцион ҳаракатнинг ветеранлари, Тошкентдаги биринчи жанговар маёвкаларнинг қатнашчилари, СССР ва Ўзбекистон ССР Олий Советларининг депутатлари, саноат ва қишлоқ хўжалигининг донгдор новаторлари, фан ва маданиятнинг кўзга кўринган арбоблари, министрлар, чет эл меҳмонлари тўпланганлар.

КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари М. Абдураззоқов, Р. Қурбонов, М. М. Мусохонов, Г. Ф. Наймушин, Ё. С. Насриддинова, З. Р. Раҳимбобоева, Ф. Е. Титов, С. Н. Усмонов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолигига кандидатлар Н. В. Мартинов, Қ. Муртазоев ҳамда республика ва пойтахт партия, совет, жамоат ташкилотларининг бошқа раҳбарлари ҳукумат трибунасига чиқадилар.

Маҳаллий гарнизон қўшинлари қатор саф тортиб турибди. Туркистон ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони армия генерали И. И. Федюнинский очиқ машинада майдонга кириб келади. У парад қўмондони генерал-полковник Н. Г. Ляшченконинг рапортини қабул қилиб бўлгач сафда турган ҳарбий қисмлар олдидан ўтиб, минбарга чиқади ва нутқ сўзлайди.

Қўмондон солдатларга, сержантларга, старшиналарга, офицерларга ва генералларга, Тошкентнинг ва бутун Ўзбекистоннинг меҳнаткашларига мурожаат қилиб, уларни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР ҳукумати номидан ҳамда уларнинг топшириғига биноан майдонда тўпланганларни меҳнаткашларнинг халқаро байрами — Биринчи май куни билан табриклайди ва қутлайди. Бу йил, дейди у, бизнинг халқимиз партия XXII съездининг тарихий қарорлари туфайли меҳнат ғайрати ва сиёсий активлик жуда катта юксалган вазиятда Биринчи майни кутиб олмоқда.

Улуғ коммунистик қурилишнинг иссиқ нафаси ҳамма жойда, бутун Совет элида сезилиб турибди. Коммунизмнинг тантанаси учун курашга муносиб ҳисса қўшаётган қўш орденли Совет Ўзбекистони меҳнаткашлари қардош совет халқлари оиласида байрамни тантана ва хурсандлик билан нишонламоқдалар. Республика саноатининг ходимлари КПСС XXII съездининг қарорларини амалга ошира бориб, 1962 йилнинг тўрт ойлик планини муддатидан олдин бажардилар. Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари бу йил Ватанга уч миллион 350 минг тонна «оқ олтин» бериш учун курашни авж олдириб юбордилар. Коммунизм қуришда Совет Иттифоқи эришган жуда катта муваффақиятлар, эндиликда инсоният жамияти тараққиётининг ҳал қилувчи фактори бўлиб қолган жаҳон социалистик системасининг мустаҳкамланиши, халқаро коммунистик ҳаракатнинг ўсиб бораётганлиги ва мустамлачилик барбод бўлаётганлиги империалистларни беҳиҳоя ғазаблантирмоқда. Улар ечилмайдиган ички ва ташқи зиддиятларга чувалиб қолиб, бундан қутулмоқ учун халқаро кескинликни кучайтириш, ҳарбий авантюралар қилиш, зўр бериб қуролланиш ва янги уруш тайёргарлигини жадаллаштириш йўлини тутмоқдалар. Америка империализми жаҳон реакциясининг таянчи, агрессиянинг асосий кучи бўлиб майдонга чиқмоқда, очиқдан-очиқ қурол ўқталмоқда ҳамда Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларга қарши уруш қилиш планларини тузмоқда.

Бундай шароитда барча совет кишиларидан шу нарса талаб қилинадики, улар ўзларининг революцион хушёрликларини ниҳоят даражада оширишлари ва социалистик Ватанимизни муҳофаза қилишга ҳамиша тайёр бўлиб туришлари керак. Совет халқи партия ва шахсан Никита Сергеевич Хрущчев доимий ғамхўрлик қилаётганликлари туфайли бизнинг армиямиз ғоят зўр ва енгилмас куч бўлиб қолди, унинг биринчи даражали жанговар техникаси ва қурол-яроғлари, шу жумладан глобал ракеталари бор. Коммунизм қураётган халқимиз ўзининг қуролли кучларига бемалол таяниши мумкин. Социалистик Ватанга, партияга, халққа чексиз содиқ бўлган совет жангчилари Ватанни ҳимоя қилишга, ҳар қандай агрессорни қақшатғич зарбага учратишга ҳамиша тайёр. Туркистон ҳарбий округининг қўшинлари мамлакатимизнинг жанубий чегараларини сергаклик билан қўриқлаб турибди.

Қўмондон меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлик куни яшасин, коммунизм қурувчи, ер юзидаги ҳамма халқларнинг бахт-саодати ва тинчлик учун мард ва ҳормас курашчи бўлган улуғ совет халқи яшасин, жонажон Коммунистик партия яшасин, деб хитоб қилади. Қудратли «ура!» садолари майдонни қоплайди, байрам салютининг гумбурлаган овозлари ҳавони ларзага келтиради. Йиғма ҳарбий оркестр ижро этган Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат гимнлари улуғвор янграйди.

Қўшин бўлинмалари ғалабалар шуҳрати билан қопланган жанговар байроқларни кўтариб трибуналар ёнидан ўтадилар. Жангчилар саф тортиб бир текисда қадам ташлаб бормоқдалар. Уларнинг чеҳрасида осойишталик ва мардлик аломатлари кўриниб турибди. Майдондан ўтиб бораётган қудратли ҳарбий техникани кўрган кишилар фахрланиб қойил қолмоқдалар. Туркистонлик жангчилар ўзларининг юксак даражада таълим олганликларини, жанговар маҳоратни такомиллаштириш, ҳарбий интизомни мустаҳкамлаш, қўшинларнинг хушёрлигини ва жанговар тайёрлигини ошириш ишида янги муваффақиятларга эришишга ўзларининг тайёр эканликларини намойиш қилдилар.

Ҳарбий парад тугади. Майдон бир нафас жим бўлиб қолди, сўнгра шўх маршнинг оҳанги яна янгради. Армия, авиация, флотга кўмаклашувчи кўнгилли жамият колонналари армия билан халқнинг узилмас алоқасини ифодалаб ўтиб бормоқда.

Ранг-баранг шарлар ҳавога кўтарилди, болалар учирган оқ каптарлар осмонга парвоз қилди. Трибуналар олдида бамисоли бир чаманзор пайдо бўлди. Советлар мамлакатининг ёшлари нақадар қувноқ ва бахтиёр. Уларнинг истиқболи кенг ва катта. Бизнинг болаларимиз коммунизмни орзу қилибгина қолмасдан, шу билан коммунизмда яшаш учун ҳам ҳозир тайёрланмоқдалар, ўзларининг ўқишдаги муваффақиятларини, ўзларининг мардонавор планларини шунга бағишламоқдалар.

Тошкент меҳнаткашларининг вакиллари майдонга кириб келди. Улар ўзлари кўтарган транспарантларда коммунистик қурилишдаги шонли ғалабалардан дарак берувчи сўзлар ва рақамларни ёзганлар. Шаҳарнинг фабрика ва заводлари йил бошидан бери пландан ташқари саккиз миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот берди. Меҳнат унумдорлигини ошириш топшириғи қарийб беш процент ошириб бажарилди, чиқарилаётган маҳсулотларнинг таннархи мўлжалланган даражадан анча камайтирилди. Республика пойтахтининг меҳнаткашлари етти йилликнинг тўртинчи йилини техникани тараққий эттиришда, ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланишда янги-янги катта муваффақиятлар билан нишонлайдилар.

Ўзбекистон пойтахти Биринчи майни катта ютуқлар билан кутиб олди. Шу ютуқларнинг ҳар қайсисида мамлакатимиздаги барча қардош халқлар фидокорона меҳнати ўз ифодасини топган. Республика Министрлар Совети ва Узсовпрофнинг кўчма қизил байроғини олишга муваффақ бўлган «Ташсельмаш» заводининг ишчилари ва конструкторлари янги пахта териш машинасини ўзлари билан намойишга олиб келганлар. Бу йил мамлакатнинг пахтакор республикаларидаги колхозлар ва совхозларга шундай машинадан олти мингтаси етказиб берилади!

Қардош республикаларнинг ҳамкорлигини бутун чоралар билан мустаҳкамлаш ва ривожлантириш коммунизм ғалабасининг энг муҳим шартларидан бири эканлиги ҳақида КПСС Программасида айтилган ва транспарантларга ёзилган илҳомбахш сўзлар ярқираб кўриниб турибди. Индустриал Тошкент меҳнаткашлари жонажон партиянинг бу кўрсатмаларини ўзларининг амалий ишлари билан рўёбга чиқармоқдалар. «Ташкенткабель» заводининг вакиллари намойишчиларнинг сафидан фахрий ўрин олди. Бу заводнинг маҳсулоти бепоён Ватанимизнинг ҳамма томонига юборилади. Кейинги йиллар ичида бу корхона кабеллар, электр симлари ишлаб чиқаришни икки баравар кўпайтирди. Завод коллективи Украина, Арманистон ва бошқа республикаларнинг ишчилари билан тажриба алмашиш натижасида бу муваффақиятга асосан меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришди. Кабелчиларнинг пландан ташқари ишлаб чиқарган маҳсулоти бир қанча юз километр ҳисобланади.

Намойишчиларнинг колонналари Тошкент заводлари ишлаб чиқарган хилма-хил маҳсулотларнинг — тракторлар, экскаваторлар, кўтаргич кранлар, компрессорлар, аниқ экадиган сеялкалар, электр ва радиоаппаратларнинг нусхалари ва макетларини ҳам ўзлари билан олиб ўтдилар. «Тошкентда ясалган» — эндиликда бу маркани мамлакатимизнинг ҳамма жойларида ва бошқа кўп мамлакатларда яхши биладилар. «Таштекстильмаш» заводининг колоннаси кўтариб ўтаётган транспарантга «450 та совет ва чет эл корхоналари бизнинг машиналаримизда ишламоқда», деган сўзлар ёзилган.

Москва, Ленинград, Киев, Харьков, Свердловск, Магнитогорск... Панноларда ва транспарантларда номлари ярқираб кўринган мана шу шаҳарлар ва бошқа саноат марказлари Ўзбекистон меҳнаткашларига чор Россиясининг бир вақтлардаги қолоқ, чекка ўлкасини илғор республикага айлантиришга ёрдамлашдилар. Ҳозир Ўзбекистон электр энергия, машиналар ишлаб чиқариш, фойдали қазилмаларни қазиб чиқариш, фан ва маорифни ривожлантириш соҳасида кўпгина капиталистик давлатлардан ўзиб кетди.

Чиройлик қилиб безатилган байрам колоннасидаги транспарантларда «Урал» сўзи кўзга ташланади. Индустрлаштириш йилларида Урал ишчилари Ўзбекистоннинг биринчи металлургларига, машинасозларига, химикларига, кончиларига бебаҳо ёрдам кўрсатди. Эндиликда эса, Ўзбекистон Уралга қардошларча ёрдам қўлини узатмоқда. Жуда катта газ қувури тез суръатлар билан Урал томонга қараб ётқизилмоқда.

Намойишчилар лўппи пахта кўсагини фахрланиб кўтариб бормоқдалар. Ўзбекистон меҳнаткашлари томонидан коммунистик мўлкўлчиликка қўшилаётган ҳиссанинг моддий ифодаси бўлган 3 миллион 350 минг тонна «оқ олтин» учун курашга шаҳар аҳолисининг ҳаммаси ҳам актив қўшилди. Тошкент саноатининг ходимлари етти йилликнинг тўртинчи йилида шу юксак марраға қишлоқ меҳнаткашлари билан биргаликда эришишга интилиб, КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорлари асосида қишлоқнинг заказларини бажариш суръатларини тезлаштирмоқдалар.

Трибунадагилар ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларини, коммунистик меҳнат ватанпарварлик ҳаракатининг қатнашчиларини қизғин табриклаб турдилар. Ҳозир Тошкентда етмиш мингдан кўпроқ киши бу ҳаракатга қўшилди. Олти ярим мингга яқин цех, смена, бригада, участка ва экипажлар коммунистик меҳнат коллективлари деган юксак номни олишга сазовор бўлди.

Бугунги байрам намойишининг характерли жиҳати яна шу бўлдики, намойишчиларнинг колонналарида бинокорлар жуда кўп. Улар Тошкентда уй-жой бинолари қуриш мисли кўрилмаган даражада кенгайиб кетганлиги ҳақида рапорт бермоқдалар. Тошкент аҳолисининг сони байрам арафасида бир миллион кишидан ошиб кетди. Бинокорлар байрам олди кунларида беш юздан кўпроқ оилага янги квартирларнинг калитини топширдилар.

Намойишчилар колоннасининг охири кўринмайди. Республика экономикасини ривожлантиришда халқ хўжалиги ходимларига актив ёрдамлашаётган олимлар ўтиб бормоқда. Олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг, меҳнат резервлари билим юртларининг колонналари бирин-кетин ўтмоқда. Бугунги Тошкент Совет Шарқида кадрлар тайёрлаб берувчи энг катта марказга айланди. Ёзувчилар, композиторлар, артистлар, рассомлар, адабиёт ва санъатнинг коммунизм қурувчи халқ турмуши билан боғланишини мустаҳкамлашга интилаётганликларини намойиш қилдилар.

Ҳар бир кишига тушунарли ва яқин «Правда» деган сўзлар ёзилган плакатлар колонналар тепасида кўриниб турибди. Улуғ Ленин яратган ва меҳр қўйиб воягa етказган, миллионлаб кишилар севиб ўқийдиган бу газетанинг эллик йиллигини матбуот ходимлари билан бирга барча меҳнаткашлар ҳам нишонлашга тайёрланмоқдалар. Октябрь революцияси номидаги тепловоз-вагон ремонт заводи ишчиларининг сафларида ўтаётганлар орасида Биринчи Май меҳнат вахтасида туриб ишлаб «Правда» номидаги коллектив номини олишга эришган илғор бригадалар ҳам бор.

Совет Иттифоқи халқларини битта оила қилиб бирлаштирган Коммунистик партияни шуҳратловчи қўшиқлар майдонда тўхтовсиз янграмоқда. Бу қўшиқлар рус, ўзбек, украин, тожик тилларида, Ватанимиздаги бошқа халқларнинг тилларида ҳам айтилмоқда. Биринчи май кунида меҳнаткашлар Ленин йўлидан коммунизм сари дадил олға бораётган кўп миллатли Совет давлати қудратининг манбаи бўлган халқлар дўстлигини бундан буён ҳам мустаҳкамлашга ўзларининг тайёр эканликларини зўр куч билан ифодаламоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг Биринчи май чақириқларида айтилган сўзлар: «Яшасин ер юзида ҳамма халқлар учун Тинчлик, Меҳнат, Озодлик, Тенглик, Қардошлик ва Бахт-Саодатни барқарор қилувчи коммунизм!» деган сўзлар транспарантларда кўп марталаб такрорланади.

Жуда кўп чет эл мамлакатларининг вакиллари, Хитой Халқ Республикаси, қаҳрамон Куба, Ироқ ва бошқа давлатлардан келиб, шаҳар ўқув юртларида ўқиётган ёшлар ҳам меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлик кунини Тошкентда Ўзбекистон пойтахтининг аҳолиси билан бирга шодиёна байрам қилиб ўтказдилар. Ҳамма халқлар ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлайлик, бутун дунёда тинчлик учун курашни кенгайтирайлик деб трибуналардан айтилган шиорларни намойишчилар зўр куч билан такрорлаб турдилар.

Майдонга яна ёшлар кириб келди. Спорт парадининг қатнашчилари фанфараларнинг садоси остида майсазорда саф тортдилар. Баҳор шамоли кўнгилли спорт жамиятларининг шойи байроқларини ҳилпиратмоқда. Гимнастикачилар, енгил атлетикачилар, қиличбозлар, боксчилар, акробатлар ва бошқа спорт турларининг намояндалари ўз маҳоратларини намойиш қилдилар. Спортчилар ўз машқларини тамомлагач тантанали қадам ташлаб трибуналар ёнидан ўтиб кетдилар.

В. И. Ленин номидаги майдонда тантана бирнеча соат давом қилди. Ўзбекистон пойтахтининг меҳнаткашлари Коммунистик партияга ўз муҳаббатлари ва садоқатларини, партиянинг улуғвор режаларини шараф билан амалга оширишга ўзларининг тайёр эканликларини тағин ҳам зўр куч билан ифодаладилар.

Майдонда бошланган халқ шодиёнаси сўнгра шаҳарнинг кўчаларига ва паркларига, маданият саройларига ва ишчиларнинг клубларига кўчди, ҳар бир уйда, ҳар бир квартирада давом қилди. Кечқурун байрам салютининг ранг-баранг нурлари товланиб, шаҳарга ажойиб ҳусн киритди.

Ю. КУКАРКИН, Г. ЛИПШИЦ, Е. МАЙОРОВ.

(ЎзТАГ мухбирлари).

ОБЛАСТИМИЗ ЧИГИТ ЭКИШ ПЛАНИНИ БАЖАРДИ

Улуғ айём куни — 1 Май байрами арафасида областимиз пахтакорлари дастлабки ғалабани қўлга киритдилар — чигит экиш юзасидан берилган давлат плани шараф билан адо этилди. Кечагача область бўйича 219425 гектар ерга чигит экилди. Бу йил айниқса чигитни квадрат-уялаб экишга алоҳида эътибор берилди. 139642 гектар майдонда аниқ квадратлар ҳосил қилинди. Бу ўтган йилдагига нисбатан 16 минг гектар кўпдир.

Чигит экиш кампаниясининг муваффақиятли ўтишини таъминлашда Бўка, Ўрта Чирчиқ, Юқори Чирчиқ, Қуйи Чирчиқ, Чиноз, Янгийўл районларининг пахтакорлари яхши кўрсатгичларга эришдилар. Ҳозир бу районлардаги илғор хўжаликларда чигит дастлаб экилган майдонларда ғўзанинг биринчи парваришни қизғин давом эттирилаяпти. Кўпгина пешқадам бригадалар эса ғўзанинг биринчи комплекс парваришини муваффақиятли тугатдилар.

Куба, Афғонистон мамлакатларидан келиб Тошкентда ўқиётган ёшлар пойтахтдаги В. И. Ленин номли Қизил майдонда 1 Майни байрам қилмоқда.

А. Абдлн фотолари.

ОБЛАСТИМИЗ ШАҲАРЛАРИДА 1 МАЙНИНГ БАЙРАМ ҚИЛИНИШИ

Янгийўл

Ёмгир шивалаб ёғиб турганига қарамай, байрам либосларини кийган шаҳарликлар эрта тонгданоқ ўз коллективларининг тўпланиш жойига етиб келдилар. Ҳаммаёқда ашула ва музика садолари янграйди.

Соат 10 яримда шаҳар партия, совет ташкилотларининг раҳбар ходимлари, кекса коммунистлар ва ишлаб чиқариш илғорлари минбарга чиқадилар. Шаҳар ижроия комитетининг раиси ўртоқ А. В. Ильиннинг қисқача табрик нутқидан сўнг 1 Май намойиши бошланади.

Оркестрнинг тантанали садолари остида минбар ёнидан биринчи бўлиб 18-ҳунар мактабининг ўқувчилари ўтадилар. Уларнинг қўлидаги ол байроқлар, қипқизил чўғдек алвонлар баҳор шабадасидан майин ҳилпирайди. Ёшларга хос ғайрат билан дадил қадам ташлаб бораётган йигит-қизлар орасида бўлажак токарлар, фрезерчилар, слесарлар ва бошқа касбга муҳаббат қўйганларни кўрамиз. Уларнинг қўлларидаги транспарант ва алвонларга «Бахтли болалигимиз учун партияга раҳмат!», «Жаҳонга тинчлик!» деган қалб сўзлари ёзилган. Саноат корхоналари коллективларининг колоннасига бошчилик қилиш майолди социалистик мусобақасининг ғолиби — кўчма Қизил байроқ олган гидролиз заводи ишчиларига муяссар бўлди. Байроқни ишлаб чиқариш илғори, коммунистик меҳнат бригадасининг аъзоси Исуф Абизиванов кўтариб боради. Қурилиш-монтаж бошқармаси колоннасининг олдида хашаматли икки қаватли бинолар расми тасвирланган панно ўрнатилган машина бор эди. Кўпчилик янгийўлликлар яқин кунлар ичида ана шундай қулай ва шинам биноларда ҳовли тўйи ўтказдилар. Бу коллектив шу йил 1-квартал планини 131 процент қилиб бажарди. Консерва заводи ишчилари колоннасини бошлаб бораётган икки киши қўлида «Биз июнь ойи плани ҳисобига ишлаётирмиз» деган плакат бор эди. Завод коллективи яқинда ярим йиллик программани адо этганлиги тўғрисида рапорт беради. Шунингдек, ёғ-мой комбинати, пахта тозалаш заводи ва бошқа ишлаб чиқариш коллективлари ҳам байрам намойишига зўр қувонч билан қатнашиб ўз меҳнат ютуқлари тўғрисида рапорт бердилар.

Янгиер

Республикамизнинг кундан-кун гуркираб ўсаётган ёш шаҳри — Янгиер меҳнаткашлари баҳор, меҳнат ва тинчлик байрами бўлган 1 Майни зўр шоду хуррамлик билан кутиб олдилар. Ховосдаги вокзал майдонида шаҳар меҳнаткашларининг байрамга бағишланган катта митинги бўлди. Бу майдон байрам куни жуда чиройли ва гавжум эди. Шаҳарнинг колхоз ва совхозлари, қурилишлар ва корхоналаридан митингга келган меҳнаткашлар орасида жуда кўп ишлаб чиқариш илғорларини учратиш мумкин эди.

Янгиерликлар байрамга ажойиб меҳнат совғаларини тортиқ қилдилар. Урсатьевск темирйўл бўлимининг коллективи 1 Май шарафига апрель ойининг ўзида пландан ташқари 152 минг тонна юк ташиди, вагон обороти 5,5 процентга оширилди. «Коммунизм» колхози аъзоларининг меҳнат ютуқлари айниқса қувончлидир. А. Зиёев, О. Раззоқов, Қ. Суяров, Т. Жалилов ўртоқлар бошлиқ 40 центнерчилар бригадаларида чигит экиш муваффақиятли тамомланиб, униб чиққан ерларда ғўза парваришига киришилди. Колхознинг Қ. Солихова, Р. Мамирова ва Т. Султонов каби меҳнатсевар пиллачилари 1 Майни давлатга дастлабки пилла ҳосили топшириш билан қарши олдилар.

Оҳангарон

Кўмирчилар, транспортчилар, энергетиклар ва қурувчилар шаҳри — Оҳангарон байрам арафасида ажойиб жўшқинлик, меҳнатда мардоналик билан нафас олди. Шаҳар меҳнаткашлари 1 Майни тўрт ойлик ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планини ошириб бажариш билан кутиб олдилар. «Узбекуголь» комбинатига қарашли кўмир корхоналари истеъмолчиларга пландан ташқари кўпгина кўмир, «Узбекшахтострой» тресги қурувчилари эса пландан ташқари минг квадрат метрдан ортиқ турар жой бинолари бердилар.

«Горняк» клуби олдидаги майдон ажойиб безатилган. Шиорлар, плакатлар, партия ва ҳукумат раҳбарлари ҳамда совет космонавтларининг портретлари яшнаб турибди. Меҳнаткашлар депутатлари шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси ўртоқ И. Азимов намойишчиларни улуғ байрам билан табриклайди. Шаҳар меҳнаткашлари намойишини мактаб ўқувчилари бошлаб берадилар. Уларнинг чеҳраларида бахтли ёшлик ва порлоқ истиқбол учун партия ва ҳукуматимиздан миннатдорлик туйғулари барқ уриб турибди. Кўмир разрези, 9-шахта, Оҳангарон ГРЭС қурилиши, Оҳангарон давлат электр станцияси, «Ўзбекшахтострой» тресги қурувчилари ўз ғалабаларидан рапорт бериб, бирин-кетин минбар ёнидан ўтадилар.

Оҳангарон шаҳри меҳнаткашларининг 1 Май байрами зўр шодлиқ ва катта тантанага айланди. Шаҳар кўчаларида байрам тароналари ярим кечагача давом этди.

* * *

Областимизнинг шаҳар ва қишлоқларида 1 Май тантаналари коммунизм қураётган совет халқининг меҳнат ва тинчлик байрамига, партия ва ҳукуматимизга юксак ишонч, коммунизм ишига чексиз садоқат байрамига айланиб кетди.

МАЙ ҚУВОНЧИ

А. Абалян фотоэтюди.

„ПРАВДА"НИНГ ТЕНГДОШИ

Донецк шаҳрида 12—18-шахта бор. Бу шахтанинг тақдири «Правда» газетаси билан маҳкам боғланган. Унинг ерости лабиринтидан қазиб олинган дастлабки тонна кўмир ленинчи «Правда»нинг биринчи сони чиққан йилга тўғри келади. Реакциянинг оғир йилларида, цензуранинг қаттиқ таъқиби шароитида Донецк шахтёрлари газетанинг оддий ўқувчилари гина бўлиб қолмай, унинг актив тарқатувчилари ҳам бўлганлар. Ленинчи «Правда»нинг биринчи сонлари Донбассга ўша, 1912 йилдаёқ келабошлаган эди.

Газета шахтёрлар ўртасида катта шуҳрат қозонган эди. Кончилар ҳар ойда редакция эҳтиёжлари учун ўзларининг жуда оз маошларидан маълум қисмини ажратишарди. В. И. Ленининг ташаббуси билан «Правда» 1917 йил мартидан бошлаб «Шахтёр варақаси» чиқаради. «Шахтёр варақаси» Донбасс ишчиларининг ҳаёти ва революцион кураши ҳақида ҳикоя қилувчи махсус бюллетень эди.

Бу бюллетеннинг чиқишини Донецк кончилари зўр қувонч билан кутиб олдилар.

«Бизнинг қадрдон газетамиз,— деб ёзишган эди улар «Правда»га.— ҳар доим еростида яшаб қуёш нурлари ва шодликка зор бўлган кишиларнинг онгини нурафшон қилсин».

...1931 йили Донбасс шахталарида оғир аҳвол вужудга келди, кўмир қазиб чиқариш кескин камайиб кетди. Шунда бу ерга «Правда»нинг кўчма редакцияси келди. 12—18-шахтада «На штурм лав» газетаси чиқа-бошлади. Газета илғор тажрибалар ва илғор кишилар ҳақида ҳикоя қилиб, қисқа вақт ичида бу ерда оммавий социалистик мусобақани авж олдириб юборишга ёрдам берди. Кўп ўтмай иш юришиб кетди. Ўша, 1931 йили кончилар 12—18-шахтага «Правда» газетасининг номини беришни илтимос қилдилар.

Кончиларнинг илтимоси қондирилди. Мана, ўттиз йилдан ортиқ вақт бўлдики, 12—18-шахта шу фахрли ном билан аталиб келмоқда.

Ҳозир бу ерда юзга яқин ишчи-мухбирлар бор. Улар маҳаллий матбуотда қатнашиб турадилар. Уларнинг кўпчилигининг материаллари «Правда» газетаси саҳифаларида бир неча марта босилиб чиққан.

Шахта кончилари севимли газетанинг 50 йиллиги байрами кунни пландан ташқари бир темир йўл составига юк бўладиган кўмир қазиб чиқаришга аҳд қилганлар.

Адольф ЕГОРОВ,
«Новости» матбуот агентлигининг мухбири. Донецк шаҳри.

Г. С. Титов Вашингтонга келди

ВАШИНГТОН, 3 май. (ТАСС). Совет космонавти Г. С. Титов кеча Нью-Йоркдан бу ерга келди.

ЭЛЛАРДАН ЭЛЛАРГА...

(БОШИ ИККИНЧИ БЕТДА)

Орзиқиб кутилган дамлар келади. Кўп колонналардан иборат намойиш қатнашчилари денгиз оқимидай кўчаларни тўлдириб, майдонга қараб йўл олади. Ленинград меҳнаткашларининг гвардияси Сарой майдони сари юради. Бу майдондаги ҳар бир ғиштда тарихнинг буюк излари бор. Намойишчилар меҳнаткашларнинг улуғ йўлбошчилари К. Маркс, Ф. Энгельс, В. И. Ленининг, партия ва ҳукумат раҳбарларининг портретларини баланд кўтариб ўтдилар. Намойишда 400 мингдан кўпроқ киши қатнашди. Улар партияни, Ватанни, ижодкор совет халқини шарафладилар, қардош халқ демократияси мамлакатларини, тинчлик, озодлик ва мустақиллик учун курашаётган ҳамма халқларни самимий қутладилар.

Биринчи май Украина тупроғига баҳор гуллари қулф уриб яшнаган пайтда кириб келди. Шаҳар ва қишлоқлар қирмизи байроқлар ва транспарантлар билан ранго-ранг бўлиб кетди, халқ шодиёнаси чексиз денгиз каби мавж урди. Украин халқи Совет ҳокимияти йиллари мобайнида ўзи босиб ўтган меҳнат ва ғалабалар йўлига назар ташлаб, марксизм-ленинизм буюк ғояларига садоқатини, КПСС XXII съезди қарорларини амалга оширишга маҳкам бел боғлаганлигини намойиш қилди.

Республика пойтахти Киев Биринчи май куни улуғвор, шўх садолар билан уйғонди. Қаҳрамон шаҳар одатдагидан кўркам ва қуҳлик эди. Ҳарбий параддан кейин шаҳарнинг марказий магистралига одамлар оқими бамисоли лиммо-лим оқувчи Днепрдек кириб келди. Намойишчилар олдида улкан қизил байроқ борар, бу байроққа «Коммунизм сари, олға!» сўзлари ёзилган, К. Маркс ва В. И. Ленининг портретлари, Киев шаҳри тақдирланган иккита Ленин орденининг макетлари тасвирланган эди.

Минск меҳнаткашлари май олди вахтасини шараф билан тугалладилар. Белоруссия пойтахтининг корхоналари ўтган йил биринчи кварталига нисбатан электр энергияси, автоматик линиялар, автомобиллар, металл қирқувчи станоклар, телевизорлар, радиоприёмниклар, газламалар, пойафзал, озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кўпайтирдилар. Тракторсозлар «МТЗ-50» трактори ишлаб чиқаришни бошлаб юбордилар. Мамлакат колхоз ва совхозлари минглаб янги биринчи даражали машиналар олди, бу машиналар КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини амалга оширишда уларга катта ёрдам беради.

Минскнинг марказий майдони тантанали тус олган эди. Ҳарбий парад бошланади. Ҳар турдаги қўшинларнинг вакиллари минбарлар ёнидан ўтади. Улар севикли Ватанимиз ҳимоясига ҳар дамда тайёрдир. Ҳаво айниб турганлиги учун меҳнаткашлар намойиши ўтказилмади. Байрам тантанаси театрларда, маданият саройларида, клубларда, спорт залларида давом этди.

Ригаликларнинг байрам намойиши бир неча соатгача давом қилди. Намойишни байрам олди социалистик мусобақасининг ғолиблари — Латвия пойтахтидаги Ленин районининг меҳнаткашлари бошлаб бердилар. Уч революциянинг ветеранлари бўлган кекса большевиклар намойишчиларнинг олдинги сафларида боришдек фахрли ҳуқуққа мушарраф бўлдилар. Ёш авлод вакиллари улар билан ёнма-ён борди.

«Ригасельмаш» заводининг слесари, коммунистик меҳнат зарбдори Петр Максименко жуда катта қизил байроқни кўтариб олган эди. У, заводдаги ўртоқлари билан бирга республикада биринчи бўлиб етти йиллик топшириқларини бажаришдан иборат шахсий план тузди. «Ригасельмаш» заводининг маҳсулотлари мамлакатда кенг довруқ таратган. Ригаликлар тайёрлаб берган қишлоқ хўжалик машиналари Латвия ва Литва, Белоруссия ва Эстония, Ленинград ва Псков областларидаги колхоз ва совхозларнинг далаларида ишламоқда.

Латвия ўзининг довюрак денгизчилари ва балиқчилари билан қадимдан машҳурдир. Рига портининг ишчилари ва денгизчилари, экспедиция овчилик бошқармасининг балиқчилари Биринчи май намойишида қатнашдилар. Рига порти ишчилари колоннасининг боши узра революцион Кубанинг қизил-зангори байроғи ҳилпираб турди. Рига денгиз савдо портига неча борлаб келган қаҳрамон орол денгизчилари шу байроқни ригаликларга совға қилган эдилар.

Бу йилги Биринчи май Литва революцион ҳаракатининг тарихидаги ажойиб воқеага — Вильнюс ишчилари ўтказган дастлабки маёвканинг 70 йиллигига тўғри келди. Ўз болаларининг орзусини рўёбга чиқариш ҳамда ер юзида энг гўзал жамият — коммунизм қуриш шарафига муяссар бўлган кишилар 1 Май куни байрам тантанасида авлодлар эстафетасини кўтариб ўтдилар. Вильнюс меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорини ўзимизнинг энг муҳим вазифамиз, деб қабул қилдилар. Намойиш қатнашчилари кўтариб олган плакат ва транспарантлар ишчилар қишлоқ хўжалигига бутун чоралар билан ёрдам бериш учун аҳд қилганликларини тасвирлар эди.

Қўшинлар парадидан сўнг революцион шуҳрат ва ишчилар шавкатининг рамзи бўлган Боку меҳнаткашларининг намойиши бошланди. Халқ ҳокимияти учун курашда қон тўккан ва яширин Биринчи май йиғинларида қатнашган кишилар билан келажак разведкачилари — коммунистик меҳнат коллективлари ва зарбдорлари қўлни-қўлга бериб ўтдилар. Бокуда яшовчи 100 дан ортиқ миллат вакиллари бир сафда, халқлар дўстлиги ва қардошлиги байроқларини кўтарган ҳолда бордилар. Уларнинг ҳаммасини Ленин партияси ягона онлага жипслаштирди, уларнинг фикри-зикри, муддаоси бирдир: ўзининг бутун маҳоратини, кучини, қалб қўрини коммунизмнинг моддий техника базасини яратишга сарфлашдир.

Руставели проспекти — Тбилисида халқ байрамлари ўтказиладиган традицион жойдир. Меҳнаткашларнинг колонналари ана шу кенг магистрални тамомила тўлдирди. Ҳамманинг чеҳраси қувноқ! Дарҳақиқат, биз, совет кишиларининг иши яхши бормоқда, биз бехато ишлайдиган компас — КПСС янги Программаси кўрсатиб берган йўлдан бораяпмиз. Май олди зарбдор вахтасида турган минг-минглаб кишилардан узлуксиз рапорт келиб турибди. Ленин номли электровозсозлик заводининг коллективи Урал ва Сибирнинг пўлат магистралларига бир неча локомотивни муддатидан олдин жўнатганлигини маълум қилади. «Советская Грузия» камвол-мовут комбинати тўрт ойлик пландан ташқари 224 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони темирчи К. Илуридзе ишлаётган цех паровоз-вагон ремонт заводида «Правда» газетасининг 50 йиллиги деган фахрли номни олди.

Олмаотадаги Биринчи май намойишида 200 мингдан кўпроқ киши қатнашди. Мана етакчи саноат райони бўлган Ленин районининг бирлашган колоннаси келмоқда. Олдинда коммунистик меҳнат зарбдорлари бормоқда. Корхоналарнинг коллективлари Биринчи майни ишлаб чиқариш зафарлари ҳақидаги рапортлар билан кутиб олдилар. Олмаота саноати ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш тўрт ойлик планини муддатидан тўрт кун илгари бажарди.

Қозоғистонликлар баҳор ва тинчлик байрамини кўкламги дала ишлари қизғин тус олган кунларда нишонладилар. Республикада ҳозирдаёқ тўрт миллион гектарга яқин ерга баҳори экинлар экилди. Бу — ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан бирмунча кўпдир. Партия ташаббуси билан қишлоқ хўжалигини бошқариш қайта қурилганлиги дастлабки самараларни бермоқда, далаларда ва чорвачилик фермаларида унумлироқ ва яхшироқ меҳнат қилишга ёрдам бермоқда.

Фрунзе, Ашхобод, Душанбе, Таллин, Кишинев, Ереван, Волгоград, Горький, Челябинскда ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларида кўп минг кишилик Биринчи май намойишлари бўлиб ўтди. Ана шу намойишлар совет халқининг ижодий кучлари барқ уриб яшнаганлигини, у, жонажон Коммунистик партияга, Никита Сергеевич Хрушчев бошлиқ КПСС ленинчи Марказий Комитетига чексиз содиқлигини яна бир марта яққол кўрсатди.

Кечқурун, кун ботиб, қош қорайгач, Ватанимиз пойтахти Москвада, иттифоқчи республикаларнинг пойтахтларида, қаҳрамон шаҳарлар — Ленинград, Волгоград, Севастополь ва Одессада байрамни нишонлаш юзасидан артиллерия салюти берилди. (ТАСС).

ФУТБОЛ

ҒАЛАБА БИЛАН...

Биринчи матч — биринчи ғалаба. Яна қаерда денг? Москвада, Лужникида, машҳур «Спартак» устидан!

Хўш, ўз ишқивозларини хурсанд қилган «Пахтакор» бу ўйинни қандай ўтказди?

Учрашув бошланиши билан тошкентликлар қаттиқ ҳужумга ўтдилар. Учинчи минутдаёқ тўп спартакчилар дарвозасига кирди. И. Тазетдиновнинг зарб билан урган тўпи штангага тегиб қайтганда Ю. Беляков маҳорат кўрсатиб, ҳисобни очди. Москваликлар 37-минутда жавоб тўпи киритдилар (А. Ильин). Танаффусдан сўнг ҳамшаҳарларимиз яна ғайрат кўрсатишди. 6-минутда Б. Абдураимов кутилмаганда узоқдан иккинчи голни урди. Лекин спартакчи Фалин тезда ҳисобни яна бараварлаштиришга эришди. Ўйин тугашига оз қолганда Г. Красницкий рақиблар дарвозабони билан яккама-якка келиб қолди. Аҳвол танглигини билган спартакчи марказий ҳужумчимизнинг оёғидан ушлаб тортади. Шунда Геннадий 11 метрдан штраф тўпи тепиб ҳисобни «Пахтакор» командаси фойдасига 3:2 қилди.

Ҳамшаҳарларимиз қуйидаги составда ўйнадилар: Пшеничников, Шарипов, Моторин, Суюнов, Қаҳҳоров, Мухин, Абдураимов, Тазетдинов, Красницкий, Тажиров, Беляков.

* * *

2 майда мамлакат чемпионатининг бошқа шаҳарларда ўтказилган биринчи учрашувлари қуйидаги натижаларни берди (иккинчи группа): «Динамо», (Тбилиси) — «Нефтяник» — 0:0; «Торпедо» (Кутаиси) — «Торпедо» (Москва) — 4:2; «Беларусь» — «Динамо» (Москва) — 0:2; «Динамо» (Ленинград) — «Авангард» — 1:0.

Биринчи группага кирган командаларнинг учрашувлари қуйидагича ҳисоб билан якунланди: «Динамо» (Киев) — «Жальгирис» (Вильнюс) — 1:0; Армия спорт клуби (Ростов-Дон) — «Молдова» — 1:1; «Спартак» — (Ереван) — ЦСКА — 0:1; «Шахтёр» — «Зенит» — 0:2; «Даугава» — «Локомотив» — 1:2.

«Б» КЛАССИДА

Областимиздан СССР биринчилигининг «Б» классида қатнашаётган командалар навбатдаги ўйинларини ўтказишди. «Пахтакор» («Политотдел» колхози) ўз майдонида «Металлург» (Рустави) командасини 2:1 ҳисобида мағлубиятга учратди. Чирчиқда «Химик» футболчилари эса «Шахтер» (Қарағанда)га ютқазди, Ҳисоб 1:3.

ДОКТОР СУБАНДРИО ТОШКЕНТДА

Расмий визит билан Москвага бораётган Индонезия ташқи ишлар министри доктор Субандрио рафиқаси ва ҳамроҳлари билан Индонезиядан 3 майда Ўзбекистон пойтахтига келди.

Тошкент аэродромида меҳмонни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ва ташқи ишлар министри С. О. Азимов ҳамда бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

С. О. Азимов Тошкентда бир оз тўхтаб ўтган доктор Субандрио шарафига зиёфат берди. Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

Индонезиялик меҳмонлар шу куниёқ Москвага жўнаб кетишди. (ЎзТАГ).

БИРИНЧИ МАЙНИНГ ЧЕТ ЭЛЛАРДА БАЙРАМ ҚИЛИНИШИ

Бутун дунё меҳнаткашлари ўзларининг халқаро бирдамлик куни — 1 Майни кенг нишонладилар. Биринчи май намойишлари ва митинглари тинчлик учун ва халқлар ўртасида дўстликни мустаҳкамлаш учун кураш белгиси остида ўтди.

ХИТОЙ Пекиннинг марказий майдони — Тяньаньминь 1 Май куни кишилар билан гавжум эди. Намойишчиларнинг колонналари майдон орқали ўтиб, революцион жангларда ҳалок бўлган қаҳрамонларнинг ҳайкали олдига бордилар. Ўнлаб очиқ майдончаларда ва мувақкат саҳналарда артистларнинг, саноат корхоналари, муассасалар ва ўқув юртларидаги бадиий ҳаваскорлик коллективларининг концертлари ўтказилди. Шаҳар стадионларида спортчилар ўз маҳоратларини намойиш қилдилар. Байрам тантаналарида Хитой Халқ Республикасининг партия ва ҳукумат раҳбарлари қатнашдилар.

Кечқурун Тяньаньминь майдонида ва Хитой пойтахтининг бу майдон ёнидаги кўчаларида байрам шарафига катта мушакбозлик бўлди.

ПОЛЬША Биринчи Май куни Варшава эрта уйғонди. Турар уйлар ва муассасаларнинг бинолари, корхоналарнинг корпуслари тепасида Маркс, Энгельс, Ленин, Н. С. Хрушчев, Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. Гомулка портретлари қўйилган. Эрталаб соат 10 да Польша Давлат кенгаши ва ҳукуматининг аъзолари, совет меҳнаткашларининг делегацияси, бошқа мамлакатлардан келган меҳмонлар Фан ва маданият саройи олдидаги марказий минбарга чиқадилар.

Владислав Гомулка тўпланганларга қарата нутқ сўзлади. Социалистик мамлакатларнинг тинчликка интилиши, деди у, бутун инсониятнинг энг ҳаётий манфаатларини ифода этади. Бу сиёсатни қўллаб-қувватлаётган ва уни ҳимоя қилаётган, уруш оловини ёқувчиларнинг кирдикорларига қарши чиқаётган кучлар йил сайин ўсиб бормоқда. Биз халқлар иродасининг ғалаба қозонажагига ишонамиз, инсоният умумий куч ва ғайрат билан урушни енгиб чиқишига ишонамиз. Бу кунда, дейди пировардида Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, биз тинчлик, озодлик, демократия ва социализм йўлидаги ҳамма курашчиларга қўшиламиз ва уларга қардошлик саломимизни йўллаймиз.

Польша пойтахти меҳнаткашларининг байрам намойиши бир неча соат давом этди.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ Чехословак халқи Биринчи Май кунини тинчлик учун, дўстлик ва социализм учун кураш шиорлари остида байрам қилди. Республиканинг шаҳар ва қишлоқлари байрам либосини кийди. Марказий тантаналар Прагада бўлиб ўтди.

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари республика президенти Антонин Новотний намойишчилар олдида табрик нутқи сўзлади. Намойишчиларнинг сон-саноқсиз колонналари тинчлик ва социализм шарафига, Чехословакия Коммунистик партияси шарафига табрик хитоблари айтиб, асосий трибуна олдидан ўтдилар. Чехословакия меҳнаткашлари қардош совет халқига қизғин табрик сўзлари йўлладилар.

ГДР Берлинда парад ва намойиш бошланиши олдидан Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси А. Норден нутқ сўзлади. У Германия Демократик Республикаси меҳнаткашларининг социалистик қурилишда эришган муваффақиятлари тўғрисида, Германия Демократик Республикаси ҳукуматининг Германия проблемасини ва Ғарбий Берлин масаласини тинч йўл билан ҳал этишга қаратилган ҳаракатлари тўғрисида гапириб берди. Берлиндаги парад ва меҳнаткашларнинг намойиши, шунингдек Германия Демократик Республикасининг бошқа шаҳарларида бўлиб ўтган кўп кишилик намойишлар немис халқининг тинчликка ва бошқа халқлар билан дўстликка астойдил интилаётганлигини яққол ифода этди.

ВЕНГРИЯ Венгрия пойтахти Будапештнинг минглаб меҳнаткашлари 1 Май тонгини телевизор экранлари олдида кутиб олдилар: улар Москва Қизил майдонидан олиб кўрсатилган парадни томоша қилдилар. Шундан кейин кўп ўтмай, одамлар чиройлик безатилган кўчаларга чиқдилар. Намойиш қатнашчиларини Венгрия касаба союзлари кенгашининг бош секретари Янош Брутьо табриклади. Намойиш уч ярим соат давом қилди. Трибуналар олдидан 300 мингдан ортиқ меҳнаткаш ўтди.

РУМИНИЯ Бухарест аҳолисининг байрам митингида Руминия Ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси ва Марказий Комитет секретари Киву Стойка нутқ сўзлади. У, партия Марказий Комитети, Давлат кенгаши ва ҳукумат номидан меҳнаткашларни байрам билан ҳамда социалистик қурилишда эришилган муваффақиятлар билан қутлади. Митингдан кейин меҳнаткашларнинг байрам намойиши бошланди.

БОЛГАРИЯ Болгария пойтахти София меҳнаткашларининг намойиши 9 Сентябрь майдонида бўлиб ўтди. Меҳнаткашларнинг байрам намойишини Кремиков металлургия комбинатининг қурувчилари бошлаб бердилар. Улар саноат гигантининг катта макетини машинада олиб ўтадилар. Макетга: «Кремиков комбинати болгар-совет дўстлигининг самараси», деб ёзилган. Колонналар тепасида қизил байроқлар ҳамда Болгария Коммунистик партияси, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси шарафига, болгар-совет бузилмас дўстлиги шарафига табрик сўзлари ёзилган шиорлар ҳилпирайди. Кўпгина транспарантларда «КПСС Программаси — бизнинг Программамиз ҳамдир», деган сўзлар ёзилган.

ВДР Вьетнам Демократик Республикаси пойтахти Ханойнинг катта Ба Динь майдони ўн минглаб ишчилар, хизматчилар, ўқувчилар, атрофдаги қишлоқлардан келган деҳқонлар билан тўлиб кетди. Вьетнам Демократик Республикасининг бош министри Фам Ван Донг Вьетнам Демократик Республикаси меҳнаткашларини табриклади ҳамда уларга мамлакатнинг шимолида социализм қурилишида, ватанни тинч йўл билан бирлаштиришда янгидан-янги муваффақиятлар тилади. 200 мингдан ортиқ киши қатнашган митингдан кейин байрам сайили бўлди.

МЎҒУЛИСТОН Бутун Мўғулистонда Биринчи Май куни тинчлик, бахт-саодат, дўстлик ва қардошлик шиори остида байрам қилинди. Улан-Баторда тантаналар кўп минг кишилик митинг билан бошланди. Митингда Буюк Халқ хурали Президиумининг раиси, Ж. Самбу нутқ сўзлади. Унинг нутқидан кейин ҳарбий парад ва сўнгра кўркам намойиш бўлди.

КУБА Куба пойтахти Гаванада улуғвор намойиш бўлиб ўтди. Байрам намойишида бир миллиондан ортиқ киши қатнашди. Куба бош министри Фидель Кастро ва республика президенти Освальдо Дортикос бошчилигида бирлашган революцион ташкилотларнинг раҳбарлари ва революцион ҳукумат аъзолари намойишчиларнинг биринчи сафида бордилар.

ГВИНЕЯ Конакрида мустамлакачилик қурбонлари ҳайкали олдидаги майдонда Гвинея меҳнаткашларининг оммавий намойиши бўлди. Намойишдан кейин қўшинлар паради ўтказилди. Президент Секу Туре табрик нутқи сўзлаб, гвинеяликларни янги меҳнат ғалабаларига даъват этди ва Гвинеянинг муваффақиятлари Африкадаги бошқа мамлакатларга бевосита таъсир кўрсатади, деб таъкидлади.

ФРАНЦИЯ Парижда Биринчи Май меҳнаткашларнинг оммавий митинги билан нишонланди. Митинг Республика майдони яқинидаги Меҳнат палатаси (турли касаба союз ташкилотлари жойлашган бино) олдида ўтказилди. Митинг қатнашчилари орасида Париж районидаги корхоналардан кўпгина жазоирлик ишчилар бор эди. Сена департаменти касаба союзлари бирлашмасининг бош секретари Эжен Энафф ўз нутқида ўтган йил монополияларнинг ҳаддан ташқари эксплуатациясига қарши Франция меҳнаткашлари қаттиқ кураш олиб борган йил бўлди, деб таъкидлади. Митингда Умумий меҳнат конфедерацияси секретари Леон Мовэ, Жаҳон касаба союзлари федерациясининг бош секретари Луи Сайян нутқ сўзладилар.

ИТАЛИЯ Италия меҳнаткашлари барча мамлакатлардаги ишчиларнинг бирлик ва қардошлик кунини жуда кўп митинглар ва намойишлар билан нишонладилар. Митинг ва намойишларнинг қудратли тўлқини бутун Апеннин ярим оролига ёйилди. Биринчи Май намойишлари Қўшма Штатлар томонидан ўтказилаётган ядро қуроли синовларига қарши, тинчлик ва ёппасига қуролсизланиш учун кураш шиори остида ўтди. Италия умумий меҳнат конфедерациясининг секретари Витторио Фоа Римда бўлиб ўтган кўп минг кишилик митингда: «1962 йил ер юзида тинчлик йили бўлсин, телбаларча зўр бериб қуролланиш тўхтатилсин», деб хитоб қилди.

ҲИНДИСТОН Умум Ҳиндистон касаба союзлари конгрессининг чақириғига мувофиқ, Ҳиндистонда бу йилги Биринчи Май қуролсизланиш куни сифатида байрам қилинди. Туш пайтида Деҳли меҳнаткашлари шаҳарнинг марказий майдони — Рамлила Граундзда тўпландилар. Биринчи Май намойиши қатнашчиларининг колонналари қизил байроқларни ҳамда жанговар пролетар чақириқлари ёзилган транспарантларни кўтариб, бу ердан Ганди Граундз майдонига йўл олдилар. Бу майдонда оммавий митинг бўлди. Калькуттада, Бомбайда, Лакнауда ва мамлакатнинг бошқа марказларида ҳам намойиш ва митинглар бўлиб ўтди.

ЯПОНИЯ Меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлик кунида буюк меҳнат армияси Япониянинг кўчаларига чиқди. «Йўқолсин ядро синовлари», «Тинчлик конституциясини сақлаб қолайлик», «Аҳил ҳаракат қилиб, иш кунининг қисқартирилишига, иш ҳақининг оширилишига эришайлик», деган шиорлар остида ўтган митинглар ва намойишларда 6,5 миллион киши қатнашди. Токиода Биринчи Май куни «Мейдзи» паркида ўтказилган оммавий митинг билан нишонланди. Митингда 630 минг киши қатнашди.

АҚШ Америка меҳнаткашларининг илғор намояндалари халқаро байрамни прогрессив кишиларга қарши мудҳиш қувғин қилинаётган, демократик ташкилотларнинг қатнашчилари суд ва полиция йўли билан таъқиб қилинаётган шароитда нишонладилар. Нью-Йоркда отлиқ ва пиёда полициячилар қуршаб олган «Юнион-Сквер» майдонида Биринчи Май митинги бўлди. Митингда АҚШнинг машҳур жамоат арбоблари сўзга чиқдилар. Митинг қатнашчилари Америка Коммунистик партияси раҳбари Гэс Холлни самимий кутиб олдилар. Митингда қатнашган етти минг киши АҚШ президенти Кеннедига қарата мурожаат қабул қилдилар. Мурожаат Тинч океанда ядро синовларини дарҳол тўхтатишга ва ёппасига қуролсизланишга эришиш учун бутун куч-ғайратни сарфлашга даъват этади.

ГРЕЦИЯ Греция ишчилари 1 Майни 24 соатлик умумий забастовка билан нишонладилар. Афинада, Пирейда ва бошқа шаҳарларда полициянинг тақиқлашига қарамай, меҳнаткашларнинг ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилишга бағишланган митинглари бўлиб ўтди. Афинага ва Пирейга келтирилган йирик полиция кучлари меҳнаткашларнинг чиқишларига халақит беролмадилар.

* * *

Меҳнаткашларнинг Биринчи Май митинглари ва намойишлари Югославияда, Австрияда, Швецияда, Данияда, Цейлонда, Австралияда, Кипрда, Исландияда ва бошқа мамлакатларда ҳам бўлиб ўтди. (ТАСС).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Телевизор

4 МАЙ

Ўзбек тилида: 18.30 — **Билимни турмуш билан боғлаб** (ўқувчилар учун); 18.50 — **Телевизион янгиликлар,** 19.05 — **«Правда»ни ўқиб...»** («Правда» газетасининг 50 йиллигига бағишланган адабий эшиттириш), 19.30 — **Икки ҳаёт** киноромининг иккинчи серияси).

Рус тилида: 21.00 — **Телевизион янгиликлар.** 21.15 — **Партиямиз дастёрлари, сизлар учун** (Матбуот ходимларининг талабларига мувофиқ концерт).

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 4/V да **Кармен.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 4/V да **Ганг дарёсининг қизи,** 5/V да **Хўжайин.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бинода) — 4/V да **Олтин қидирувчилар,** 5/V да **Уч баҳодир.** Кеч соат 7 яримда бошланади.

Кино

ҚИШКИ

49 кун — «ВАТАН», «МИР», НАВОИЙ номли, (кундуз ва кечқурун), «ИСКРА» (кеч соат 7-40 минутгача).

Ифтихор — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «ИСКРА» (кеч соат 8-20 минутдан), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 12, 2, 4 ва кеч 6 да), «СПУТНИК» тоқ соатларда).

Зангезур — «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Тирилиш (1-серия) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 8 ва 10 да).

ЁЗГИ

Зиғирпоялар ёнмоқда — «ВАТАН», «ПАХТАКОР» (кеч соат 8 ярим ва 10 да), НАВОИЙ номли (кеч 8 ярим ва 10-20 минутда)

49 кун — «ФЕСТИВАЛЬ» (кеч соат 8 ярим ва 10) да, ПУШКИН номли кеч 8 ярим ва 10-15 минутда).

Ифтихор — КАФАНОВ номли (кеч соат 8 ярим ва 10 да), ТЕЛЬМАН номли (кеч соат 8 ярим ва 10-15 минутда), «ШАРҚ» (кеч соат 8-40 минут ва 10-20 минутда).

Тунлардан бирида — «ПОБЕДА» (кеч соат 8-40 минут ва 10-20 минутда).

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»
(«Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат ва транспорт бўлимлари — 33786. Секретариат — 34808, 31936. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 25885. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.
Р. — 00939. Нашр. — Г. — 1584.